

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ

**1041.01.5 «ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ և ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ
ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)»**

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

**1041.01.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ-ԿԱՐԳԱՎԱՐ՝ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ և
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ (ԸՍՏ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ**

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ 2019

Ուսումնական հաստատության անվանումը

1041.01.01.5 «ՏԵԽՆԻԿ-ԿԱՐԳԱՎԱՐ՝ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ
ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ (ԸՍՏ
ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)»
ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 1041.01.5 «ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ (ԸՍՏ
ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ)»

I. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

--	--

◆

X

•

11

$$=$$

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ միջին մասնագիտական
ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ՝ Տեխնիկ-կարգավար՝
տրանսպորտում փոխադրումների կազմակերպման և
կառավարման (ըստ տրանսպորտի տեսակների),
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՔԸ՝ միջնակարգ
ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՏԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 2 տարի 6 ամիս
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԶԵՎԸ՝ առկա

Տեսական ուսուցում	Ուսումնա- կան պրակտիկա տեսական ուսուցմամբ	Ուսումնական պրակտիկա առանց տեսական ուսուցման	Նախաավարտական, արտադրական պրակտիկա	Մոդուլների ամփոփում	Նախապատրաստում ամփոփիչ պետական ատեստավորման	Ամփոփիչ պետական ատեստավո- րում	Արձակուրդ, ամանոր և սուրբ ծնունդ
----------------------	---	---	--	------------------------	---	---	--

III. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ՊԼԱՆԸ

N	Առարկաների անվանումը և մոդուլները	Ատեստավորում ըստ կիսամյակների			Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը (ժամ)			Բաշխումն ըստ կուրսերի և կիսամյակների					
		Քնն.	Ստու- գարք	Կուրս աշխ.	Պարտադիր լսարանային բեռնվածություն			1-ին կուրս		2-րդ կուրս		3-րդ կուրս	
					Ընդա- մենը	Այդ թվում		3-րդ կիս. 16 շաբ	4-րդ կիս. 16 շաբ.	5-րդ կիս. 16 շաբ.	6-րդ կիս. 12 շաբ.	7-րդ կիս. 6 շաբ.	8-րդ կիս շաբ
						Տես. ուսուց.	Լաբոր. և գործն. աշխ						
1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ												
1.	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		3,4տ		72	54	18		32	40			
2.	Տնտեսագիտության հիմունքներ		3:4տ		54	30	24		24	30			
3.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		3:4տ		54	38	16		24	30			
4.	Իրավունքի հիմունքներ		3տ		36	20	16		36				
5.	Պատմություն		4տ		54	34	20			54			
6.	Ռուսաց լեզու		3,4տ		72	12	60		32	20	20		
7.	Օտար լեզու		3,4		72	54	18		32		16	24	
8.	Ֆիզիկական կուլտուրա		3-6,7տ		132	8	124		32	32	32	24	12
9.	Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներ		3տ		36	22	14		36				
10.	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		6տ		28	24	4				28		
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				610	296	314		248	206	68	76	12
2.	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ												
1.	Հաղորդակցություն		3տ		54	18	36		54				
2.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		3տ		54	12	42		54				
3.	Աշխատանքային գործունեության ընդհանուր հմտություններ		5տ		54	14	40			54			
4.	Համակարգչային օպերատորություն		3 տ		54	12	42		54				
5.	Ձեռներեցություն		7 տ		72	22	50					72	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				288	88	200		162		54		72
3.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ												
1.	Միասնական տրանսպորտային համակարգեր	3			72	36	36		72				
2.	Ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը	3			72	36	36		72				
3.	Ավտոշահագործական նյութեր		5տ		30	12	18			30			
4.	Ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմ	4			54	28	26		54				
5.	Ճանապարհային երթևեկության կանոններ	4			54	28	26		54				
6.	Շարժակազմի շահագործման ճանապարհային պայմանները		4տ		54	28	26			54			

7.	Ճանապարհային երթևեկության կազմակերպում և անվտանգություն	4			54	28	26					54		
8.	Ավտոմեքենայի անվտանգ վարման հմտություններ		7տ		54	24	30						54	
9.	Ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության տնտեսագիտության հիմունքներ		4,5տ		90	64	26			44	46			
10.	Ավտոմոբիլային տրանսպորտի էկոլոգիա		4 տ		36	18	18				36			
	ԸՆԴԱՄՆԵԸ				570	302	268		144	152	166	54	54	
4.	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ													
1.	Տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող անսարքություններն ու պայմանները		5 տ		54	26	28				54			
2.	Բեռնագիտություն	5	4տ		72	36	36			36	36			
3.	Տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական շահագործում		5 տ		36	20	16				36			
4.	Սպասարկման որակի հսկողություն		5 տ		36	16	20				36			
5.	Լոգիստիկայի հիմունքներ	5	4տ		72	36	36				36	36		
6.	Բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումներ	5	4տ		136	84	52			88	48			
7.	Ուղևորատար ավտոմոբիլային փոխադրումներ	5	4տ		136	94	42			94	42			
8.	Միջպետական փոխադրումներ		4 տ		54	32	22					54		
9.	Ավտոմոբիլային փոխադրումների կառավարման ավտոմատացված համակարգեր		5 տ		54	30	24					54		
10.	Ռիսկերը և ապահովագրությունը տրանսպորտում		5,6տ		72	48	24					36	36	
	ԸՆԴԱՄՆԵԸ				722	422	300			218	288	180	36	
5.	ԸՆՏՐՈՎԻ				90							54	36	
	ՊԱՀՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ				96				22			68	6	
	ԸՆԴԱՄՆԵԸ				2376				576	576	576	432	216	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ													
	Շաբաթվա ժամերի քանակը								36	36	36	36	36	36

IV. ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				N	VII. ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐԻ, ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՀԵՍԱՆՈՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐ
1.	Բարձրագույն մաթեմատիկա			1.	Ընդհանուր հումանիտար
2.	Տարիքային հոգեբանություն			2.	Ընդհանուր բնագիտական
3.	Էթիկայի և էսթետիկայի հիմունքներ			3.	Ավտոմեքենայի կառուցվածքի
				4.	Երթևեկության անվտանգության
	V. ՊՐԱԿՏԻԿԱ	Կիսամյակ	Շաբաթ	5.	Աշխատանքի անվտանգության
1.	Ուսումնական պրակտիկա տեսական ուսուցմամբ	3	1	6.	Անհատական համակարգիչների
2.	Ուսումնական պրակտիկա առանց տեսական ուսուցման	4,5,6,7	22	7.	Օտար լեզվի
3.	Արտադրական պրակտիկա	4,6	4	8.	
	Նախաավարտական պրակտիկա	7	3	9.	
	ԸՆԴԱՄՆԸ		30		ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ
VI. ՈՒՍՈՒՄՆԱԳՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ				1.	Երթևեկության կառավարման
				2.	
					ԱՐՀԵՍԱՆՈՑՆԵՐ

Երկու պետական համալիր քննություն ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական մոդուլներից (փետրվարի 16-22)	1.	
	2.	
		ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ
	1.	Մարզադահլիճ
	2.	Մարզահրապարակ

VIII. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

1. Ուսանողների գիտելիքների յուրացման մակարդակը ստուգելու, ինչպես նաև ուսումնառության արդյունավետությունը վերահսկելու նպատակով, հաստատության ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող են անցկացվել առանձին առարկաների /մոդուլների/ ընթացիկ /միջանկյալ/ քննություններ, ստուգարքներ, ստուգողական աշխատանքներ: Ստուգարքներն, այդ թվում՝ տարբերակված, անցկացվում են առարկայի /մոդուլի/ համար սահմանված ժամերի հաշվին: Ըստ առարկաների /մոդուլների/ ստուգողական աշխատանքների թիվը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը: Քննությունների և ստուգարքների անցկացման կարգը սահմանում է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը:
2. Լաբորատոր աշխատանքների, օտար լեզուների, համակարգչային, գործնական, սեմինար, ֆիզիկական կուլտուրայի, ինչպես նաև ուսումնամեթոդական խորհրդի կողմից երաշխավորած առանձին առարկաների /մոդուլների/ գծով ուսումնական պարապմունքների, կուրսային նախագծման և արհեստանոցներում արտադրական ուսուցման ժամանակ ուսումնական խումբը բյուջետային ֆինանսավորման դեպքում կարող է բաժանվել ենթախմբերի՝ յուրաքանչյուրում առնվազն 8 ուսանող՝ ելնելով ուսուցանվող առարկայի /մոդուլի/ յուրահատկությունից: Համապատասխան միջոցների առկայության պայմաններում ուսումնական պարապմունքները կարող են անցկացվել առանձին ուսանողների հետ /անհատական պարապմունքներ, ուսուցման անհատական ստեղծագործական ձևեր և այլն/: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ առանձին առարկաների /մոդուլների/ տեսական դասընթացը կարող է կազմակերպվել հոսքային պարապմունքի ձևով: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշումներն ու երաշխավորությունները ուսումնական տարվա սկզբում քննարկում է քոլեջի խորհուրդը, հաստատում՝ տնօրենը:
3. Նախասիրական առարկաները, դրանց ծավալը և ուսուցման ժամկետը,բայց ոչ ավելի, քան շաբաթը 4 ժամ, որոշում է քոլեջը: Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների կողմից ներկայացված նախասիրական առարկաների ծրագիրը հաստատում է քոլեջի ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
4. Ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայական ծրագրով նախատեսված նյութը կարող է իրացվել նաև արտաուսումնական պարապմունքների տարբեր ձևերով՝ մարզական ակումբներում, սեկցիաներում, խմբակներում:
5. Ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ելնելով տեղական պայմաններից, կարելի է փոփոխել՝ պարտադիր պահպանելով տեսական և գործնական ուսուցման, մոդուլների ամփոփման, պրակտիկայի, արձակուրդի ընդհանուր տևողությունը: Ամանորի և Սուրբ ծննդի տոների շաբաթը քոլեջը հաշվի է առնում յուրաքանչյուր տարվա աշխատանքային ժամանակացույցը կազմելիս:
6. Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների ներկայացրած խորհրդատվությունների անցկացման ձևը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
7. Պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հանձնարարված փաստաթղթերի ուսումնասիրումը կատարվում է համապատասխան առարկաների ժամերի հաշվին:
8. Պահուստային ժամերը տնօրինում է քոլեջը՝ ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության սահմանած կարգի պահանջներին համապատասխան:

9. Ուսումնական պրակտիկան կարող է անցկացվել կենտրոնացված, կամ տեսական պարապմունքների հետ հաջորդաբար՝ պահպանելով պլանով նախատեսված ժամաքանակը: Պրակտիկայի անցկացման ժամկետը կարելի է տեղաշարժել ուսումնական տարվա նույն կիսամյակի ընթացքում: Պրակտիկայի յուրաքանչյուր ձև ավարտվում է հաշվետվությամբ՝ գնահատումով:
10. Նախաավարտական պրակտիկան անց է կացվում կենտրոնացված կարգով, ուսումնական պլանով նախատեսված ժամկետներում:
11. Ուսումնական հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ստեղծել լրացուցիչ կաբինետներ, մասնագիտացված լսարաններ:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Հ-5-19-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 18 ժամ գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար, 2) կիրառի ուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 3) կիրառի անուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 4) ձևավորի և զարգացնի միջանձնային հաղորդակցում, 5) խթանի համագործակցության ձևավորումը, ստեղծի նախապայմաններ շարունական գործընկերության համար:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում հաղորդակցման անհրաժեշտությունը անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար, 2) ներկայացնում է շփման և անձնական հաղորդակցման ձևերը, բաղադրիչները, 3) ներկայացնում է գործնական հաղորդակցման եղանակները, բաղադրիչները,

	4) շփման հնարավորությունը ուղղորդում է նպատակային հաղորդակցմանը, 5) անձնական հատկանիշները օգտագործում է գործնական հաղորդակցության մեջ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր անձնական հաղորդակցման և շփման ձևերի, գործնական հաղորդակցման եղանակների ու դրանց բաղադրիչների վերաբերյալ: Կառաջադրվեն իրավիճակային խնդիրներ՝ նպատակային հաղորդակցման հնարավորությունները բացահայտելու համար: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը և թեստերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և առաջադրված իրավիճակում օգտագործում է հնարավորությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված հարցաշարեր, իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Կիրառել ուղղակի հաղորդակցման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 2) բանավոր հաղորդակցման ժամանակ վարում է զրույց, արձագանքում է հարցադրումներին, 3) հանդես է գալիս հաղորդումներով և զեկույցներով՝ ներկայացնում է հստակ և նպատակային խոսք, 4) ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում հայտնում է տեսակետ, դրսևորում է հետաքրքրություններ, հաճոյախոսում է, 5) մասնակցում է քննարկումների և բանավեճերի, պահպանում է համագործակցության շարունակականությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր ուղղակի հաղորդակցման ձևերի վերաբերյալ, հանձնարարվում է որոշակի թեմայի շուրջ զեկույց և հաղորդում պատրաստել, առաջադրվում է թեմատիկ քննարկումներ, որի ընթացքում ուսանողը հանդես է գալիս հնարավոր բոլոր դրսևորումներով: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու

	պատասխանը և թեստերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին, խոսքը կառուցում է հստակ և նպատակային, կարողանում է արձագանքել ըստ իրավիճակի:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված քննարկման ենթակա թեմաներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Կիրառել անուղղակի հաղորդակցման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում անուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 2) կազմում և ձևակերպում է գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան, 3) օգտագործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար, 4) կազմում է գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի, 5) վարում է տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր, 6) բանավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է գրավորի, 7) գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է բանավոր հակիրճ նյութի:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և իրավիճակային առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր անուղղակի հաղորդակցման ձևերի վերաբերյալ, կհանձնարարվի որոշակի թեմայի շուրջ կազմել տեքստ՝ հաշվի առնելով հասցեատիրոջը, կառաջադրվի թեմա, որի վերաբերյալ տարբեր աղբյուրներից հավաքագրվում, ամբողջացվում և փոխանցվում է տեղեկատվությունը, կհանձնարվի բանավոր հակիրճ միտքը վերածել գրավոր ամբողջական տեքստի, իսկ ամբողջական ծավալուն տեքստից առանձնացնել առաջնային ինֆորմացիան և ներկայացնել հակիրճ խոսքով: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու

	պատասխանը, թեստերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և 80% ճշգրտությամբ կատարում է հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված քննարկման ենթակա թեմաներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ձևավորել և զարգացնել միջանձնային հաղորդակցում
Կատարման չափանիշներ	1) նախաձեռնում է անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հաստատիրոջ, 2) ստանում, մշակում և դասակարգում է անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը, 3) առկա տեղեկատվությունն օգտագործում է միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար, 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար, 5) ներգրավվում է երկխոսություններում, քննարկումներում, հայտնում է կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ, 6) պահպանում և եզրափակում է երկխոսությունը, 7) կարողանում է հաղորդակցվել՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական աշխատանքների և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի գործնական աշխատանքներ որոշակի տեղեկատվություն ստանալու, մշակելու և դասակարգելու համար: Կառաջադրվի իրավիճակային խաղեր՝ անձնական շփում նախաձեռնելու, երկխոսության կողմ լինելու, զրույցը պահպանելու և եզրափակելու կարողությունները դիտարկելու, գնահատելու համար: Նույն առաջադրանքը կհանձնարարվի աշխատանքային շփումների համար: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը և թեստերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման

	ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ, սցենարներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Խթանել համագործակցության ձևավորումը, ստեղծել նախապայմաններ շարունական գործընկերության համար
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն), 2) հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ հավաքում է անհրաժեշտ տեղեկատվություն, 3) հավաքագրված տեղեկատվությունն օգտագործում է գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար, 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար, 5) հաղորդակցման ընթացքում ձեռք է բերում վստահություն, 6) ապահովում է հետադարձ կապի միջոցառումներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական աշխատանքների և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Թեստերի միջոցով ստուգվում է համագործակցությունը խթանող միջոցառումների իմացությունը, և կոնկրետ դեպքերի համար դրանց կիրառման առավել նպաստավոր տարբերակները: Կհանձնարարվի հավաքագրել որոշակի գործընկերոջ վերաբերյալ տեղեկատվություն և օգտագործել գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար: Կառաջադրվի իրավիճակային խաղեր՝ գործնական հաղորդակցում նախաձեռնելու, համագործակցության հասնելու և հետադարձ կապ ապահովելու համար: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր, մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը, թեստերը, նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ, սցենարներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԱՕ-5-19-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 42 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները, 2) կազմակերպի կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան, 3) կանխի հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնի անվտանգության միջոցառումներ, 4) ցուցաբերի առաջին օգնություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը, 2) ըստ հիմնական բնագավառների ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության կանոնների պահանջները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները, 4) ճիշտ է ներկայացնում հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, 5) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները, 6) ներկայացնում է անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է թեստային առաջադրանքի հիման վրա: Ուսանողին կհանձնարարվի առնվազն 10 առաջադրանքով թեստ, որում նա պետք է ընտրի տվյալ իրավիճակի ճիշտ պատասխանը: Ստորև ներկայացվում է արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները՝ անվտանգության հիմնական կանոնները՝ ըստ տարբեր մասնագիտական աշխատատեղերի, տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները, դրանց խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունը, հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, դրանց խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունը, էլեկտրաանվտանգության կանոնները, դրանց խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունը, կենցաղային հիմնական սարքերի անվտանգության կանոնները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը առաջադրանքը կատարում է ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական),

	2) ներկայացնում է աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն), 3) ներկայացնում է աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը, 4) ներկայացնում է սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի ներկայացնել որոշակի, կոնկրետ իրավիճակից բխող սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման, ինչպես նաև անհրաժեշտ աշխատանքային կամ կենցաղային նյութերի անվնաս օգտագործմանն ուղղված միջոցառումներ: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Կանխել հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները, 2) ներկայացնում է արտադրական վթարների կանխման աշխատանքները, 3) ներկայացնում է առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները, 4) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառների ու հետևանքների, դրանց կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ: Կհանձնարարվի ներկայացնել որոշակի խմբերի համար սահմանված աշխատանքային պայմանների ապահովման և կոնկրետ վտանգի կանխարգելմանն ուղղված

	միջոցառումներ: Կառաջադրվի կոնկրետ կենցաղային վթարի կամ պատահարի համար ներկայացնել փաստաթղթային ձևակերպումների բաղադրիչներ: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և կատարում հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
Կատարման չափանիշներ	1) տիրապետում է տարբեր իրավիճակներում առաջին օգնության հիմնական կանոններին, 2) առաջին օգնության գործողությունների քայլերը ճիշտ է ներկայացնում, 3) կատարում է արհեստական շնչառության և սրտի աշխատանքի վերականգնման գործողություն, 4) կատարում է արյան հոսքի դադարեցման և բաց վնասվածքների վիրակապման գործողություն, 5) կատարում է այրվածքների նախնական մշակման և էլեկտրահարվածին առաջին օգնություն ցուցաբերելու գործողություններ, 6) տարբեր կոտրվածքների դեպքում կատարում է վիրակապման և անշարժացման գործողություն, 7) ներկայացնում է տարբեր թունավորման դեպքերում առաջին օգնության գործողությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի կատարել (անհնարինության դեպքում՝ նկարագրել) առաջին օգնության գործողություններ՝ ըստ դեպքերի: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է կատարում բոլոր հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ

	անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ, առաջին օգնության համար անհրաժեշտ միջոցներ, նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳԶԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ՀՕ-5-18-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից՝ տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 42 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) կիրառի համակարգչային համալիրում ներառվող բաղադրիչները և օպերացիոն համակարգը, 2) խմբագրի և ֆորմատավորի տեքստեր, 3) պատրաստի և խմբագրի աղյուսակներ, 4) կատարի գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում, 5) համակարգչային ծրագրերով կազմակերպի ցուցադրություն, 6) աշխատի համացանցում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1	Կիրառել համակարգչային համալիրում ներառվող բաղադրիչները և օպերացիոն համակարգը
Կատարման չափանիշներ	1) համակարգչային համալիրում ներառվող հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչները բնութագրում է, 2) ճիշտ է պահպանում համակարգիչը և բաղադրիչները միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմանները, 3) օգտվում է համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքերից, 4) ներկայացնում է օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը, 5) ներկայացնում է կիրառվող հիմնական ծրագրերը, 6) բացում է առաջադրված թղթապանակը և ֆայլը, 7) օգտվում է պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից, 8) ստեղծում է նոր թղթապանակ ու ֆայլ, պահպանում, բացում, փակում և տեղադրում է առաջադրված վայրում, 9) կատարում է փաստաթղթի տպագրում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչների, օժանդակ տեխնիկական սարքերի, դրանց կիրառման և նշանակության մասին: Կհանձնարարվի միացնել համակարգիչը և դրան կից օժանդակ տեխնիկական սարքերը, օգտագործել ծրագրային հնարավորությունները՝ համաձայն առաջադրանքի: Ուսանողին կառաջադրվեն առնվազն 3 հիմնական ծրագրում կատարել նույն գործողությունը. թղթապանակ և ֆայլ բացելու, պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից օգտվելու, ստեղծված ֆայլը պահպանելու, փակելու, առաջադրված վայրում տեղադրելու և տպագրելու գործողություն: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր, համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Տեքստերի խմագրում և ֆորմատավորում
Կատարման չափանիշներ	1) հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար ծրագրերը պատրաստում է, 2) մուտքագրում է տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ, 3) տեքստային ցուցիչը տեղաշարժելով կատարելում է ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ, փոփոխություններ, 4) մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորման գործողությունները ճիշտ է կատարում, 5) կարողանում է տեքստին կից ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի նախապատրաստել ծրագիրը՝ ըստ առաջադրանքի տեքստեր մուտքագրելու, ձևավորելու, խմբագրելու տեքստը հավելելու գործողություններ՝ առնվազն 3 հիմնական ծրագրում կատարելով նույն գործառույթը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է աղյուսակներ կազմելու համապատասխան ծրագրերը և նախապատրաստում դրանք, 2) կազմում է աղյուսակ առաջադրված չափերով և մուտքագրում տվյալներ, 3) կատարում է ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակում (տվյալներ, տողեր, սյուներ և այլն), 4) փնտրում և գտնում է տվյալներ աղյուսակում, 5) ստեղծում է պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն տվյալների մեջ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի նախապատրաստել ծրագիրը՝ ըստ առաջադրանքի աղյուսակ կազմելու, ձևավորելու, խմբագրելու,

	տվյալներ մուտքագրելու, աղյուսակային տվյալները հավելելու և տվյալների ֆունկցիոնալ կախվածություն ստեղծելու գործողություններ՝ առնվազն 2 հիմնական ծրագրում կատարելով նույն գործառույթը: Ֆունկցիոնալ կախվածության օրինակ կարող է հանդիսանալ թվաբանական գործողությունների ամփոփումը, վերափոխումը (օրինակ՝ տոկոսի վերածելը) և այլն: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Գրաֆիկական խմբագրում և նկարագարում
Կատարման չափանիշներ	1) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ, 2) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը, 3) գծագրում է կանոնավոր պատկերներ, 4) ֆորմատավորում է գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով, 5) խմբավորում է գրաֆիկական օբյեկտները, 6) գծագրում է տեքստային բլոկներ, 7) կատարում է գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի նախապատրաստել ծրագիրը՝ ըստ առաջադրանքի գրաֆիկական օբյեկտներ, կանոնավոր պատկերներ, տեքստային բլոկներ գծագրելու, խմբագրելու, տվյալներ մուտքագրելու, խմբավորելու, ձևավորելու գործողություններ՝ առնվազն 3 հիմնական ծրագրում կատարելով նույն գործառույթը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ցուցադրության կազմակերպում համակարգչային ծրագրով
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է ցուցադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը, 2) մուտքագրում է տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողություններ, 3) ներբեռնում է նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝ աղյուսակի, գրաֆիկի տեսքով, 4) կարողանում է առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար, 5) ցուցադրում է պատրաստված տեղեկատվական նյութը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի օգտվելով պատուհանային կառուցվածքից նախապատրաստել ցուցադրական ծրագիրը՝ թվային և տեքստային տվյալներ մուտքագրելու, խմբագրելու, նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, աղյուսակային և գրաֆիկական տվյալներ ներբեռնելու, ձևավորելու գործողություններ՝ առնվազն 2 հիմնական ծրագրում կատարելով նույն գործառույթը: Կառաջադրվի ազատ թեմայի ներկայացման համար պատրաստել ցուցադրություն և ներկայացնել՝ պահպանելով թեմայի տրամաբանական կապն ու հաջորդականությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Աշխատել համացանցում

Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է «համացանց» հասկացությունը, 2) օգտագործում է ինտերնետային հիմնական ծրագրերը, 3) ներկայացնում է History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը, 4) փնտրում է առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում (որոնողական և բաց ցանցերից), 5) կարողանում է համացանցից ներբեռնել, պահպանել և օգտագործել տեղեկությունները, 6) գրանցվում է էլեկտրոնային փոստում, ինտերնետային ծրագրերում և այլ կայքերում, 7) օգտագործում է էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ուղարկում և ստանում ինֆորմացիա:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի ներկայացնել համացանցի կառուցվածք, օգտագործման նպատակների բազմազանությունը, համացանցի միջոցով կարգավորման ենթակա հնարավոր հարցերը: Ուսանողին կհանձնարարվի մուտք գործել ինտերնետային ծրագիր՝ փնտրել առաջադրված տվյալները, ներբեռնել, օգտագործել և պահպանել տվյալներ: Կառաջադրվի որոշակի տեղեկատվություն փոխանցել սոցիալական կայքերի միջոցով կամ բաշխել ըստ հասցեականության: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԳՀ-5-19-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակաուղղված է աշխատանքային հիմնական իրավահարաբերությունների մասին իրազեկվածության բարձրացմանը, աշխատանք փնտրելու և գտնելու կարողությունների զարգացմանը, աշխատանքային գործունեության

	ընդհանուր կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը, ընթացիկ հաջողության հասնելու նախապայմանների ստեղծմանը, ինչպես նաև ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և էթիկա դրսևորելու, ղեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու կարողությունների, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողությունների ձևավորմանը:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից՝ տեսական ուսուցում՝ 14 ժամ գործնական աշխատանք՝ 40 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) փնտրի և գտնի աշխատանք, 2) հարմարվի աշխատանքային միջավայրին, ապահովի աշխատանքային դրական մթնոլորտ, 3) արդյունավետ աշխատի թիմում՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը, 4) ներկայացնի աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Փնտրել և գտնել աշխատանք
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է աշխատանքային իրավահարաբերությունների ձևավորման նախապայմանները, 2) կարողանում է փնտրել առկա աշխատատեղերի բազան, ուսումնասիրել և ընտրել հավանական աշխատատեղը (երը)՝ օգտագործելով աշխատանքի որոնման ժամանակակից միջոցները և տեխնոլոգիաները, 3) ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV), 4) ներկայացնում է իր մասնագիտական ուժեղ կողմերը և հիմնավորում իր համապատասխանությունը, 5) ներկայացնում է աշխատանքի ընդունվելու, աշխատանքի փոփոխության և աշխատանքից ազատվելու հիմնական ընթացակարգերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների

	միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր աշխատանքային իրավահարաբերությունների ծագման հիմքերի, կողմերի իրավունքների և պարտականությունների, պայմանագրային հարաբերություններ ձևավորելու նախապայմանների, աշխատանքի ընդունվելու, աշխատանքի փոփոխության և աշխատանքից ազատվելու հիմնական ընթացակարգերի վերաբերյալ: Կհանձնարարվի փնտրել ուսանողի ապագա որակավորմանը համապատասխան հավանական աշխատատեղ(եր)՝ օգտվելով տարբեր բազաներից, վերլուծել հավաքագրված տվյալները և պլանավորել աշխատանքի ընդունվելու իր գործողությունները: Կառաջադրվի դերային խաղ, որի ընթացքում ուսանողը կկազմի ինքնակենսագրություն (CV) և կներկայացնի իր մասնագիտական ուժեղ կողմերը, կարող է հիմնավորել և լինել համոզիչ՝ տվյալ աշխատատեղում իր համապատասխանության հարցում: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին, կատարում է բոլոր հանձնարարությունները և առաջադրանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ աշխատանքային իրավահարաբերությունների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր (աշխատանքային օրենսգիրք, պայմանագրեր և այլն), տեղեկատվական բազաներ (համակարգիչ, բուկլետներ և այլն), մասնագիտական գրականություն, նյութեր և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Հարմարվել աշխատանքային միջավայրին, ապահովել աշխատանքային դրական մթնոլորտ
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է մասնագիտական գործունեության ոլորտում արտադրական միջավայրին ներկայացվող հիմնական պահանջները, 2) հիմնավորում է տվյալ աշխատանքով զբաղվելու իր պատրաստակամությունը և տրամադրվածությունը, 3) ներկայացնում է գործընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետ հաղորդակցվելու օրինակներ, 4) առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատրաստակամություն և պատասխանատվության դրսևորումներ, 5) ցուցաբերում է գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու կարողություններ:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր աշխատանքային կարգապահության, աշխատավայրի կառուցվածքի և ստորաբաժանումների, աշխատավայրի տեխնիկական պայմանների և աշխատանքային գործունեության ոլորտում արտադրական միջավայրին ներկայացվող այլ պահանջների վերաբերյալ: Կստեղծվի աշխատանքային պայմանական իրավիճակ, որի ընթացքում «նորանշանակ աշխատողը» պետք է կարողանա ցուցաբերել արդյունավետ հաղորդակցման կարողություն, շփվել գործընկերային միջավայրում, հաղթահարել տարբեր տրամադրվածություններ, որով հնարավոր կլինի գնահատել նոր աշխատակցի պատրաստակամությունը և պատասխանատվության զգացումը: Նշված իրավիճակում դիտարկվում է նաև ուսանողի ուշադիր լսելու և հասկանալու կարողությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և կատարում բոլոր հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ աշխատանքային իրավահարաբերությունների և կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Արդյունավետ աշխատել թիմում՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է կազմակերպության նպատակները և դրա իրականացման գործում թիմային աշխատանքի և միջանձնային հարաբերությունների կարևորությունը, 2) ներկայացնում է թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները և խնդիրների լուծման մեթոդները, 3) դրսևորում է հարգալից և պատշաճ վերաբերմունք գործընկերների նկատմամբ՝ ըստ նրանց վարքագծի դրսևորման, 4) առաջադրում է լուծումներ գործընկերների շրջանում առաջացած խնդրահարույց իրավիճակներում, 5) կարողանում է առանձին իրավիճակներում գերադասել թիմային շահը անձնական շահից:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների

	միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր կազմակերպության և թիմային նպատակի սահմանման, թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքների և խնդիրների լուծման մեթոդների վերաբերյալ: Կստեղծվի աշխատանքային պայմանական իրավիճակ, որի ընթացքում ուսանողը, որպես աշխատակից, պետք է կողմնորոշվի աշխատանքային պարզ հարաբերություններում առաջացած բարեկամական կամ վիճահարույց իրավիճակներում՝ պահպանելով պատշաճությունը և հարգալից տոնը: Կառաջադրվի դերային խաղ, որի ընթացքում գործընկերների վարքագծերի տարբեր դրսևորումների պայմաններում ուսանողը առաջադրում է թիմային շահից ելնող լուծումներ: Վարքագծային դրսևորումների օրինակներ կարող են հանդիսանալ անձնական անհագալից վերաբերմունքը, աշխատանքային պարտականությունների կատարման թերացումները կամ անտարբերությունները, անձնական հատկանիշների գերադրում կամ ստորադասում, թիմային զգացողության բացասական գերակայությունը և այլն: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և կատարում բոլոր հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, մշակված նյութեր և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները
Կատարման չափանիշներ	1) բացատրում է աշխատանքային կարգապահության և պատասխանատվության կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում, 2) բացատրում է մասնագիտական կարողությունների պարբերական կատարելագործման կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում, 3) բացատրում է նախաձեռնողականության և նպատակասլացության կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում, 4) ներկայացնում է աշխատանքային գործունեության ընթացքում ստորադասության և վերադասության հարաբերությունների պատշաճության կարևորությունը:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր աշխատանքային գործունեության ընթացքում կարգապահության, պատասխանատվության, մասնագիտական կարողությունների պարբերական կատարելագործման, նախաձեռնողականության և նպատակասլացության, ստորադասության և վերադասության հարաբերությունների պատշաճության կարևորության վերաբերյալ: Վարվելակերպի նշված կետերի կարևորության ընկալումը կդիտարկվի ուսանողի մոտ նաև գործնականում՝ ուսուցման գործընթացում: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին, կատարում բոլոր հանձնարարությունները և դրսևորում է պատասխանատու վերաբերմունք ուսուցման գործընթացի նկատմամբ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՁԵՌՆԵՐԵՑՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Ձ-5-19-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բիզնես գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գործնական հմտություններ: Դրանք ներառում են ինքնուրույն բիզնես կազմակերպելու և վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման հմտություններ, որոնցում հաշվի է առնված ինչպես գործարար ոլորտին հատուկ սկզբունքները, այնպես էլ բիզնես գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտի առանձնահատկությունները:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից՝ տեսական ուսուցում՝ 22 ժամ գործնական աշխատանք՝ 50 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի 1 և 2 ուսումնառության արդյունքներն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ: Մյուս ուսումնառության արդյունքների ուսումնասիրությունը նպատակահարմար է իրականացնել որոշակի մասնագիտական մոդուլներ յուրացնելուց հետո, որպեսզի դրանց գործնական ձեռքբերումները օգտագործվեն

	համապատասխան ծրագրեր մշակելու համար:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի հիմնավորված բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացը, 2) ներկայացնի կազմակերպության ստեղծման և գրանցման կարգը, կառավարման գործընթացը, 3) կատարի շուկայի հետազոտման և գնահատման գործողություններ, 4) բնութագրի կազմակերպության ռեսուրսները և գնահատի օգտագործման արդյունավետությունը, 5) կատարի ծախսերի հաշվարկ, ձևավորի ապրանքի /ծառայության/ գինը, 6) մշակի բիզնես պլան և գործողությունների ծրագիր, 7) հաշվի հարկեր, տուրքեր, կազմի ֆինանսական հաշվետվություններ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հիմնավորված բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացը
Կատարման չափանիշներ	1) բիզնես-գործունեության էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) բիզնես-գործունեության տեսլականը, նպատակը և ռազմավարությունը ճիշտ է սահմանում, 3) բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի անձնային հատկանիշների կարևորությունը հիմնավորում է, 4) բիզնես-գործունեության համար սեփական հնարավորությունների գնահատումը ճիշտ է, 5) բիզնես-գաղափարի էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 6) բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացի բաղադրիչների իմաստը ճիշտ է մեկնաբանում, 7) ըստ իրավիճակների հիմնավորում է ձևավորված բիզնես-գաղափարները, 8) բիզնես-գաղափարի տարբերակի գնահատումը ճիշտ է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Քննարկումների ընթացքում բացահայտվում է բիզնես-գաղափարի և բիզնես-գործունեության հիմնական հասկացությունների վերաբերյալ ուսանողների յուրացրած գիտելիքների մակարդակը, իսկ գործնական հանձնարարությունների միջոցով նրանք ըստ իրավիճակի ներկայացնում և հիմնավորում են կոնկրետ բիզնես-

	գաղափար, որոշակիացնում են իրենց նախընտրած գործունեության տեսակը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներ են. ✓ Բիզնես-գաղափարը որպես բիզնես-գործունեության մեկնակետ, դրա ձևավորման նախադրյալները: ✓ Բիզնես-գաղափարի իրատեսությունը հիմնավորող ցուցիչները: ✓ Օրենսդրական դաշտի պահանջները հաշվի առնելու կարևորությունը: ✓ Գործարար միջավայրի օբյեկտիվ գնահատման կարևորությունը և մոտեցումները: ✓ Սեփական գործարար հնարավորությունների բացահայտումը և անաչառության կարևորությունը: ✓ Բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի ոլորտի ընտրությունը: ✓ Տեսլականի, նպատակի և ռազմավարության հստակ և հիմնավորված ձևակերպումը: ✓ Վերջնական բիզնես-գաղափարի գնահատումը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե քննարկումների ընթացքում ուսանողը ցուցաբերում է հիմնավորված եզրահանգումներ անելու ունակություն, իսկ գործնական առաջադրանքների ընթացքում ներկայացնում է տվյալ իրավիճակում առավել նախընտրելի ու հիմնավորված լուծումներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Պարապմունքների անհրաժեշտ փուլերում անհրաժեշտ է կիրառել մտագրոհի տեխնիկան՝ հետագա քննարկման ուղղությունները ձևավորելու համար: Անհրաժեշտ է ունենալ ֆլիպչարտ, գունավոր թղթեր, ամրակներ, տարբեր գույնի մարկերներ, ուսուցողական իրավիճակների նկարագրեր, բիզնես-գաղափարների հաջողված օրինակներ, տեսլականի, նպատակի և ռազմավարության ուսուցողական ձևակերպումներ՝ նաև ոչ հստակ ձևակերպված:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել կազմակերպության ստեղծման և գրանցման կարգը, կառավարման գործընթացը
Կատարման չափանիշներ	1) կազմակերպության կազմակերպչա-իրավական ձևերի բնութագիրը ճիշտ է, 2) կազմակերպության աշխատանքը կարգավորող իրավական ակտերի պահանջների ընկալումը ճիշտ է,

	3) կազմակերպության ստեղծման քայլերի հաջորդականությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 4) կազմակերպության ստեղծման համար պահանջվող փաստաթղթերի ձևավորումը ճիշտ է, 5) կառավարման ֆունկցիոնալ բաժինների ձևավորման մոտեցումները ճիշտ է, 6) աշխատատեղերի ձևավորման և պարտականությունների բաշխման մոտեցումները հիմնավոր է, 7) աշխատողների ընտրության կարգը հիմնավոր է, 8) կազմակերպության կառավարմանն առընչվող փաստաթղթերի ձևավորումը ամբողջական և հիմնավոր է, 9) կնքվելիք պայմանագրերի կազմը և բովանդակությունը իրավաբանորեն ճիշտ է, 10) կառավարման արդյունավետության գնահատման մոտեցումները հիմնավոր է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքների և գործնական հանձնարարականների հիման վրա: Թեստերի միջոցով ստուգվում է տարբեր կազմակերպչա-իրավական ձև ունեցող կազմակերպությունների, դրանց կառավարման առանձնահատկությունների վերաբերյալ ուսանողի գիտելիքները, իսկ գործնական հանձնարարությունների միջոցով ուսանողը պետք է տրված պայմաններին համապատասխան կազմի տարբեր փաստաթղթեր: Գործնական հանձնարարությունները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներ են. ✓ Կազմակերպության հասկացությունը և բնութագիրը: ✓ Կազմակերպությունների տիպերը, դրանց բնութագրիչ առանձնահատկությունները: ✓ Կազմակերպությունների ստեղծման ու գրանցման կարգը: ✓ Գործընթացի օրենսդրական կարգավորումը: Կազմակերպության կանոնադրությունը: ✓ Կառավարման ապարատի կառուցվածքը, ստորաբաժանումները: ✓ Կառավարման բաժինների առանձնացման սկզբունքները: ✓ Աշխատանքի բաժանման անհրաժեշտությունը, աշխատատեղերի ձևավորման մոտեցումները տարբեր մեծության կազմակերպություններում: ✓ Կազմակերպության փաստաթղթային տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը, փաստաթղթերի ձևավորման կարգը:

	Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեստային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով, իսկ գործնական առաջադրանքները տրված պայմաններին համապատասխան կատարվում է ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում անհրաժեշտ է կիրառել առանձին իրավիճակների խմբային քննարկումներ: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական ու ցուցադրական նյութեր, տարբեր փաստաթղթերի նմուշներ, առանձին կազմակերպություններում աշխատանքի բաժանման, աշխատողների ֆունկցիաների սահմանման օրինակներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել շուկայի հետազոտման և գնահատման գործողություններ
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է մեկնաբանում «շուկա» հասկացությունը, 2) շուկայի հետազոտման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 3) շուկայի հետազոտման հիմնական ուղղությունները բացահայտում է, 4) շուկայի հետազոտման գործընթացի փուլերը ճիշտ է բնութագրում, 5) ըստ փուլերի շուկայի հետազոտման մեթոդների ընտրությունը հիմնավոր է, 6) շուկայական պահանջարկի ծավալի բացահայտման մոտեցումները ճիշտ է, 7) շուկայի վրա ազդող գործոնների և գնորդի վարքագծի գնահատումը ճիշտ է, 8) շուկայական մրցակցության գնահատումը հիմնավոր է, 9) շուկայի հատվածավորումը իրատեսական է, 10) մարքեթինգի գաղափարների /4P և 7P/ նշանակությունը ճիշտ է բացահայտում, 11) մարքեթինգային ռազմավարության մշակման մոտեցումները հիմնավորված է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների և գործնական հանձնարարությունների հիման վրա: Թեստերի միջոցով ստուգվելու է շուկայի վերաբերյալ հիմնական հասկացությունների ճիշտ ընկալման ուսանողի կարողությունը, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով նա

	կատարելու է իրավիճակին համապատասխան եզրահանգումներ /հնարավորության դեպքում կարող են օգտագործվել նաև ուսանողների ինքնուրույն դիտարկումների ու հետազոտությունների արդյունքները/: Արդյունքները անհրաժեշտ է քննարկել խմբում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներ են. ✓ Շուկայի բնութագիրը: Շուկայի հետազոտության անհրաժեշտությունը և հիմնական ուղղությունները: ✓ Շուկայի հետազոտության գործընթացը: ✓ Շուկայական պահանջարկի գնահատումը: ✓ Շուկայի վրա ազդող գործոնները, գնորդի վարքագիծը: ✓ Մրցակցություն, դրա գնահատումը: ✓ Շուկայի հատվածավորումը: ✓ Մարքեթինգի 4 և 7 P-երը: ✓ Մարքեթինգային ռազմավարության էությունը և մշակման կարևորությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը թեստային և գործնական առաջադրանքները ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարում, իսկ խմբային քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ամբողջ ուսուցման ընթացքում ըստ իրավիճակների անհրաժեշտ է կիրառել մտազրոհի տեխնիկան: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, շուկայական իրավիճակների նկարագրեր, տիպական իրավիճակներում առավել հիմնավորված լուծումների օրինակներ, գործնական կիրառություն ունեցող փաստաթղթերի նմուշներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Բնութագրել կազմակերպության ռեսուրսները և գնահատել օգտագործման արդյունավետությունը
Կատարման չափանիշներ	1) կազմակերպության ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը ճիշտ է բացահայտում, 2) կազմակերպության ռեսուրսների խմբերի միջև օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման անհրաժեշտությունը

	հիմնավորում է, 3) նյութական ռեսուրսների խմբերի տնտեսագիտական բնութագրերը ճիշտ է, 4) աշխատանքային ռեսուրսների բնութագիրը և դրանց առընչվող ցուցանիշների մեկնաբանությունը ճիշտ է, 5) աշխատանքի տեխնիկական նորմավորման էությունը ճիշտ է բացատրում, նորմաների մեծության ձևավորման մեխանիզմը ճիշտ է ներկայացնում, 6) ֆինանսական ռեսուրսների հետ կապված հասկացությունների բացատրությունը ճիշտ է, 7) ֆինանսական ռեսուրսների համալրման աղբյուրների առանձնահատկությունները ճիշտ է մեկնաբանում, 8) ռեսուրսների պահանջվելիք մեծության հաշվարկման մոտեցումները հիմնավոր է, 9) հիմնական կապիտալի առանձին խմբերի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 10) շրջանառու կապիտալի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 11) աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 12) ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ պարզ վերլուծական գործողությունները և ըստ արդյունքների եզրահանգումները հիմնավոր է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Ուսանողներին հանձնարարվելու է ըստ ռեսուրսների տարբեր խմբերի հաշվել առավել ընդհանուր նշանակություն ունեցող ցուցանիշները: Նպատակահարմար է գործնական առաջադրանքները հանձնարարել փուլերով՝ ըստ ռեսուրսների խմբերի: Քննարկումների ընթացքում նրանք ոչ միայն գնահատելու են ստացված արդյունքները, այլ նաև առաջարկելու են լուծումների սեփական տարբերակները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներ են. ✓ Կազմակերպության ռեսուրսների ընդհանուր բնութագիրը: ✓ Նյութական, աշխատանքային և ֆինանսական ռեսուրսներ, դրանց կազմը:

	✓ Հիմնական կապիտալ և շրջանառու կապիտալ: Ֆինանսական ռեսուրսներ: ✓ Ռեսուրսների մեծությունը բնութագրող ցուցանիշները: ✓ Ռեսուրսների օգտագործման մակարդակը բնութագրող ցուցանիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները մեթոդապես ճիշտ են կատարվում:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, գործնական հանձնարարությունների փաթեթներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել ծախսերի հաշվարկ, ձևավորել ապրանքի /ծառայության/ գինը
Կատարման չափանիշներ	1) «ծախս» հասկացության բովանդակությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) տարբերակում է ծախսերի խմբերը, 3) ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերի տեսակները և վավերապայմանները ճիշտ է ներկայացնում, 4) ծախսերի տարբեր խմբերի հաշվապահական ձևակերպումները ճիշտ է, 5) ապրանքների տարբեր տեսակների և ծառայությունների տարբեր խմբերի համար պահանջվող ծախսերի կազմը հիմնավոր է ներկայացնում, 6) ապրանքի կամ ծառայության ինքնարժեքի մեջ ներառվող ծախսերի հոդվածները ճիշտ է ներկայացնում, 7) ինքնարժեքի տարբեր հոդվածների մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը ճիշտ է կիրառում, 8) հաշվում է ապրանքի կամ ծառայության միավորի ինքնարժեքը, 9) ինքնարժեքի իջեցման հնարավորությունները ճիշտ է գնահատում, 10) ինքնարժեք-շուկայական գին մարժայի տարբերության հիմնավորումը ճիշտ է, 11) անհատական գնից շուկայական գնի անցման տրամաբանությունը բացատրում է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է շարունակական գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ուսանողներին հանձնարարվելու է ըստ ծախսերի առանձին հոդվածների կատարել միավոր արտադրանքի կամ ծառայության համար դրանց հաշվարկներ և որոշել ինքնարժեքն ու գինը:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներ են. Արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման հետ կապված ծախսերի հասկացությունը: Ուղղակի և անուղղակի ծախսեր, կայուն և փոփոխական ծախսեր: ✓ Ծախսերի մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը: ✓ Ծախսերի հաշվապահական ձևակերպման կարգը: ✓ Անալիտիկ և սինթետիկ հաշվառման կազմակերպումը: ✓ Միավորի ինքնարժեքի ծախսային հոդվածները: ✓ Ինքնարժեքի հաշվարկը: ✓ Շահույթի նորմայի հասկացությունը և կիրառումը: ✓ Արտադրանքի գնի մեծության հաշվարկը: ✓ Անհատական գնից շուկայական գնին անցման գործընթացը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե հաշվարկները կատարվում է ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, մեթոդական ցուցումներ, գործնական հանձնարարությունների փաթեթներ, հաշվարկների կատարման ընթացքում օգտագործվող օրինակելի ձևաթղթեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Մշակել բիզնես պլան և գործողությունների ծրագիր
Կատարման չափանիշներ	1) բիզնես գործունեության համար բիզնես պլանի անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 2) բիզնես պլանի բաժինների բովանդակության մեկնաբանությունները ճիշտ է, 3) բիզնես պլանի մշակման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալների կազմը և ձեռք բերման աղբյուրները ճիշտ է ներկայացնում, 4) ճիշտ է կատարում SWOT վերլուծություն, 5) SWOT վերլուծության արդյունքները կիրառում է բիզնես պլանը մշակելու գործընթացում,

	6) բիզնես պլանով նախատեսվող միջոցառումները հիմնավորված է, 7) բիզնես պլանի կատարումն ապահովող գործողությունների ծրագիրը, ժամանակացույցը հիմնավոր է, 8) բիզնես պլանի կատարումն ապահովող ռեսուրսների մեծությունները ճիշտ է սահմանվել, 9) բիզնես պլանով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ռիսկերը և դրանց հաղթահարման քայլերը հիմնավոր են:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է կազմված բիզնես պլանի հիման վրա, որում պետք է արտացոլված լինեն նախատեսված բիզնես գործունեության վերաբերյալ բոլոր հայտնի տեղեկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներ են. ✓ Բիզնես պլանի բովանդակությունը և բաժիններում ներառվող հարցերը: ✓ Բիզնես պլանի կազմման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալները, դրանց աղբյուրները: ✓ SWOT վերլուծության արդյունքների կիրառումը պլանը կազմելու ժամանակ: ✓ Բիզնես պլանի կատարման գործողությունների ծրագիրը, դրա կազմման մոտեցումները: ✓ Գործողությունների ժամանակացույցը: ✓ Պլանի կատարման հնարավոր ռիսկերը, դրանց հաղթահարման միջոցառումները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե պլանը կազմված է ճիշտ և հիմնավորված:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ բիզնես պլանի բովանդակությանը համապատասխան ձևաթղթեր, մեթոդական հանձնարարականներ, պլանը կազմելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 7	Հաշվել հարկեր, տուրքեր, կազմել ֆինանսական հաշվետվություններ
Կատարման չափանիշներ	1) հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները ճիշտ է մեկնաբանում, 2) հարկային օրենսդրության հիմնական հասկացությունները ճիշտ է բացատրում, 3) հարկերի և տուրքերի մեծությունը հաշվելու համար կիրառվող ելակետային ցուցանիշների հաշվարկը ճիշտ է

	կատարում, 4) հարկերի և տուրքերի մեծությունը ճիշտ է հաշվարկում, 5) հարկերի վճարման ժամկետների գնահատումը համապատասխանում է օրենսդրության պահանջներին, 6) ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը ճիշտ է ներկայացնում, 7) անհրաժեշտ ֆինանսական հաշվետվությունները ճիշտ է լրացնում, 8) ստուգումների իրականացման իրավական ակտերի պահանջները ճիշտ է բացատրում, 9) ստուգումների հետ կապված տնտեսվարողի իրավունքներն ու պարտականությունները ճիշտ է ներկայացնում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է շարունակական գործնական առաջադրանքների կատարման հիման վրա: Ուսանողներին հանձնարարվելու է հաշվել հարկերի և տուրքերի գումարները, լրացնել ֆինանսական հաշվետվություններ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներ են. ✓ Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվող հարկերի և տուրքերի տեսակները, դրանց տնտեսական նշանակությունը: ✓ Հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները: ✓ Հարկերի հաշվարկման կարգը և դրույքաչափերը: ✓ Հարկատուների պատասխանատվությունը հարկային օրենսդրության պահանջների պահպանման համար: ✓ Ֆինանսական հաշվետվությունների տեսակները, հաշվետվությունների լրացման և ներկայացման կարգը: ✓ Ստուգումների անցկացումը, կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը առաջադրանքները ճիշտ է կատարում:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, հարկերի վերաբերյալ օրենքներ և նորմատիվ փաստաթղթեր, մեթոդական նյութեր, հաշվետվությունների ձևաթղթեր, հաշվարկները կատարելու համար օգտագործվող ելակետային նյութերի փաթեթներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»

Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ տրանսպորտի առանձին տեսակների, դրանց աշխատանքի հիմնական ցուցանիշների, առանձին տեսակների տեխնիկական հագեցվածության հիմնական տարրերի և հետագա զարգացման գիտատեխնիկական խնդիրների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի տրանսպորտի ընդհանուր բնութագիրը, 2) ներկայացնի տրանսպորտի մայրուղային տեսակների տեխնիկա-շահագործական բնութագիրը, 3) ներկայացնի տրանսպորտի տարբեր տեսակների փոխգործողությունը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տրանսպորտի ընդհանուր բնութագիրը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտը, նրա նշանակությունը հասարակության կյանքում և երկրի տնտեսության մեջ, տրանսպորտի առանձնահատկությունները, տրանսպորտային համակարգի միասնականությունը սահմանող գործոնները, 2) ներկայացնում է տրանսպորտի կառուցվածքա-գործառույթային բնութագիրը, 3) ներկայացնում է տրանսպորտով ապահովվածությունը և տրանսպորտի մատչելիությունը, 4) ներկայացնում է տրանսպորտի կառավարման և պետական կարգավորման համակարգը, 5) ներկայացնում է տրանսպորտի տարբեր տեսակների փոխգործողության և մրցակցության ձևերն ու ոլորտները
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու

	միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է տրանսպորտի ընդհանուր բնութագրին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տարանջատել արտադրության համակարգում, ՀՀ տրանսպորտային համակարգի կառուցվածքը, տրանսպորտի տեսակների տնտեսաաշխարհարագրական բնութագիրը, տրանսպորտի տարբեր տեսակների ռացիոնալ օգտագործման ոլորտը, - միասնական տրանսպորտային համակարգի էությունը և զարգացումը, տրանսպորտի դերը և տեղը աշխատանքի հասարակական բաժանման ասպարեզում, տրանսպորտի կառուցվածքա-գործառույթային բնութագիրը, - տրանսպորտի տարբեր տեսակների ուղիների բնութագիրը, ուղիներին ներկայացվող շահագործական, պահանջները, ուղիների արդյունավետ գործողությունը ապահովող ենթահամակարգերը, - տերմինալները և դրանց դասակարգումը, տարբեր բեռների առաքման տերմինալային համակարգերը, տերմինալների սարքավորանքը և շահագործումը, - ըստ տրանսպորտի տեսակների աշխատանքի ցուցանիշների առանձնահատկությունները, տրանսպորտի աշխատանքի վրա ցուցանիշների վրա ազդող գործոնները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել տրանսպորտի մայրուղային տեսակների տեխնիկա-շահագործական բնութագիրը
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է երկաթուղային տրանսպորտի տեխնիկական հագեցվածության տարրերը, աշխատանքը

	բնութագրող հիմնական ցուցանիշները, առավելությունները և թերությունները, 2) ներկայացնում է ավտոմոբիլային տրանսպորտի տեխնիկական հագեցվածության տարրերը, աշխատանքը բնութագրող հիմնական ցուցանիշները, առավելությունները և թերությունները, 3) ներկայացնում է օդային տրանսպորտի տեխնիկական հագեցվածության տարրերը, աշխատանքը բնութագրող հիմնական ցուցանիշները, առավելությունները և թերությունները, 4) ներկայացնում է ջրային տրանսպորտի տեխնիկական հագեցվածության տարրերը, աշխատանքը բնութագրող հիմնական ցուցանիշները, առավելությունները և թերությունները, 5) ներկայացնում է մայրուղային խողովակաշար տրանսպորտի տեխնիկական հագեցվածության տարրերը, աշխատանքը բնութագրող հիմնական ցուցանիշները, առավելությունները և թերությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է տրանսպորտի մայրուղային տեսակների տեխնիկա-շահագործական բնութագրերին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - երկաթուղային տրանսպորտով փոխադրումների կատարման առանձնահատկությունները, երկաթուղային տրանսպորտի առավելությունները և թերությունները, երկաթուղիների աշխատանքի առանձնահատուկ քանակական և որակական ցուցանիշները, երկաթուղային տրանսպորտի հիմնահարցերը և զարգացման հեռանկարները, - ավտոմոբիլային տրանսպորտով փոխադրումների կատարման առանձնահատկությունները, ավտոմոբիլային տրանսպորտի առավելությունները և թերությունները, ավտոմոբիլային տրանսպորտին ներկայացվող պահանջները, ավտոմոբիլային տրանսպորտի աշխատանքի հիմնական տեխնիկա-շահագործական ցուցանիշները, ավտոմոբիլային տրանսպորտի հիմնահարցերը և զարգացման հեռանկարները, - օդային տրանսպորտով փոխադրումների կատարման առանձնահատկությունները, օդային տրանսպորտի առավելությունները և թերությունները, օդային տրանսպորտի աշխատանքի առանձնահատուկ քանակական և

	որակական ցուցանիշները, օդային տրանսպորտի հիմնահարցերը և զարգացման հեռանկարները, - ջրային տրանսպորտով փոխադրումների կատարման առանձնահատկությունները, ծովային տրանսպորտի առավելությունները և թերությունները, ծովային տրանսպորտի աշխատանքի առանձնահատուկ քանակական և որակական ցուցանիշները, ծովային տրանսպորտի հիմնահարցերը և զարգացման հեռանկարները, - մայրուղային խողովակաշար տրանսպորտով փոխադրումների կատարման առանձնահատկությունները, աշխատանքի ցուցանիշները, - քաղաքի միասնական տրանսպորտային համակարգի բնութագիրը, համակարգի կազմը, քաղաքային տրանսպորտի առանձին տեսակների առավելությունները և թերությունները, քաղաքային տրանսպորտի տարբեր տեսակների ռացիոնալ օգտագործման սկզբունքները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել տրանսպորտի տարբեր տեսակների փոխգործողությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտի տեսակների ընտրության սկզբունքները, մեթոդները, տարբեր տեսակների ռացիոնալ օգտագործման ոլորտները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ուղիղ, ունիմոդալ (միաձևային)և խառը փոխադրումները և նրանց արդյունավետությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում կոնտեյներային փոխադրումների բնութագիրը, կոնտեյներային տերմինալները, կոնտեյներների փոխանակաման կետերի աշխատանքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում մուլտիմոդալ հանգույցների դասակարգումը և աշխատանքի սկզբունքները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է տրանսպորտի տարբեր տեսակների

	փոխգործողությանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտի փոխգործողության ձևերը և մեթոդները, - տրանսպորտի տեսակների ընտրության հիմնական սկզբունքները, - տրանսպորտի տարբեր տեսակների միջոցով փոխադրումների ժամանակակից տեխնոլոգիաները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-002
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ ավտոմոբիլների, ավտոմոբիլների շարժիչների, էլեկտրասարքավորանքի, շարժահաղորդականների, կառավարման համակարգերի, կախոցքների, ընթացքային մասի հիմնական մեխանիզմների և համակարգերի կառուցվածքի վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը, ավտոմոբիլային շարժիչների կառուցվածքը, մեխանիզմները և համակարգերը,

	2) ներկայացնի ավտոմոբիլների էլեկտրական և էլեկտրոնային սարքավորանքը, 3) բացատրի ավտոմոբիլի շարժահաղորդականների տեսակները, կառուցվածքը, աշխատանքի առանձնահատկությունները. 4) ներկայացնի դեկային վարման և արգելակային համակարգերի տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հիմնական անսարքությունները, 5) ներկայացնի կախոցքների տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հիմնական անսարքությունները, 6) ներկայացնի թափքերի տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հիմնական անսարքությունները, 7) ներկայացնի անիվների և դողերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հիմնական անսարքությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը, ավտոմոբիլային շարժիչների կառուցվածքը, մեխանիզմները և համակարգերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլների դասակարգումը, հարմարադասման սխեմաները և մակնշումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային շարժիչների դասակարգումը և ընդհանուր կառուցվածքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային շարժիչի մեխանիզմները, 4) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի շարժիչի համակարգերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքին, ավտոմոբիլային շարժիչների կառուցվածքին, մեխանիզմներին և համակարգերին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքներ կատարելիս, ներկայացնելու է դրանց վերաբերվող

կառուվածքային առանձնահատկությունները:

Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝

- ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը, ավտոմոբիլների մակնշվածքը,
- ներքին այրման շարժիչների դասակարգումը, շարժիչների ընդհանուր կառուցվածքը, շարժիչը բնութագրող հիմնական ցուցանիշների մեծությունների և հասկացությունների (շարժիչի տակտ, մխոցի քայլ, սեղմման աստիճան, գլանի լցավորման գործակից, ստորին և վերին մեռյալ կետեր և այլն) ընդհանուր նկարագիրը,
- շուռտվիկա-շարժաթևային մեխանիզմ, նշանակությունը, կառուցվածքը,
- գազաբաշխման մեխանիզմ, նշանակությունը, տեսակները, գազաբաշխման փուլերը և դրանց ազդեցությունը

շարժիչի աշխատանքի վրա,

- հովացման համակարգ, նշանակությունը, շարժիչի աշխատանքի վրա ազդող գերհովացումը և անբավարար հովացումը, հովացման համակարգերի տեսակները, հեղուկային հովացման համակարգի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը,

- յուղման համակարգ, համակարգի նշանակությունը, շփվող մասերին յուղի մատուցման եղանակները, համակարգի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, յուղի զտիչներ, շարժիչի քարտերի օդափոխության նշանակությունը և տեսակները, շարժիչի օդափոխության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա,

- գազաբալոնային սարքավորանքով շարժիչի սնման համակարգը, գազաբալոնային սարքավորանքի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, կիրառվող վառելիքը, հանգույցների և սարքերի կառուցվածքը,

- դիզելային շարժիչի սնման համակարգը, դիզելային շարժիչների կիրառման տնտեսական նպատակահարմարությունը, սնման համակարգի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքը, խառնուղագոյացումը դիզելային շարժիչներում, սարքերի կառուցվածքը և աշխատանքը,

- ինժեկտորային շարժիչի սնման համակարգը, ինժեկտորային շարժիչների կիրառման տնտեսական նպատակահարմարությունը, սնման համակարգի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքը, խառնուղագոյացումը ինժեկտորային շարժիչներում, կառավարման համակարգը,

- արտաքին արտահայտումներով շարժիչի հնարավոր անսարքությունների որոշումը,

	Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե թեստային և գործնական առաջադրանքները կատարվում են հիմնականում անսխալ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար անհրաժեշտ են պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր, մասնագիտական գրականություն, շարժիչների և դրանց առանձին մեխանիզմների մոդելներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ավտոմոբիլների էլեկտրական և էլեկտրոնային սարքավորանքը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի էլեկտրական սարքավորանքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի էլեկտրոնային սարքավորանքը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոմոբիլի էլեկտրական և էլեկտրոնային սարքավորանքին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ ներկայացնելու է դրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - էլեկտրամատակարարման համակարգը, նշանակությունը, համակարգին, սարքերին և ապարատներին ներկայացվող հիմնական պահանջները, համակարգի սկզբունքային սխեման, - կուտակչային մարտկոցների ընդհանուր կառուցվածքը, տեսակները, մակնիշումը, աշխատանքը և բնութագիրը, - մեկնասարքի, լուսավորման, ազդանշանային համակարգերի նշանակությունը, հիմնական մասերի տեսակները, կառուցվածքը, - ազդանշանների և ստուգիչ-չափիչ սարքերի նշանակությունը, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, - տեղեկատվական-արատորոշման համակարգի նշանակությունը, հիմնական տարրերը, - էլեկտրասնուցման հսկման սարքերը, դրանց կառուցվածքը, - ջերմաստիճանի, ճնշման, մակարդակի, հսկիչ սարքերի նշանակությունը, տեսակները, ընդհանուր կառուցվածքը,

	- շարժման արագության և ծնկաձև լիսեռի պտուտաթվերի տեղեկատվական սարքերի տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքը, - հսկման բոլոր համակարգերի նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքային սխեմաները, - օժանդակ էլեկտրասարքավորումների նշանակությունը, կառուցվածքը, աշխատանքը, - ավտոմոբիլների կառավարման համակարգում օգտագործվող էլեկտրոնային սարքերը, - ավտոմոբիլներում օգտագործվող միկրոպրոցեսորային սարքերը, - էլեկտրոնային և միկրոպրոցեսորային սարքերի դերն ու նշանակությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Նպատակահարմար է օգտագործել պլակատներ, մեթոդական նյութեր, մասնագիտական գրականություն, կարգավորման և էլեկտրաչափիչ գործիքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Բացատրել ավտոմոբիլի շարժահաղորդակների տեսակները, կառուցվածքը, աշխատանքի առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում շարժահաղորդակի նշանակությունը, տեսակները, հարմարադասման սխեմաները, 2) ճիշտ է բացատրում կցորդիչի նշանակությունը և տեսակները, յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 3) ճիշտ է բացատրում փոխանցումների տուփի նշանակությունը և տեսակները, աստիճանավոր և անաստիճան փոխանցման տուփերի հիմնական մեքենամասերի (մասերի) նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 4) ճիշտ է բացատրում կարդանային փոխանցիչների նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 5) ճիշտ է բացատրում բաշխիչ տուփի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 6) ճիշտ է ներկայացնում տանող կամրջակի նշանակությունը, տեսակները, յուրաքանչյուր մասի (մեքենամասի)

	նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 7) ճիշտ է բացատրում առջևի տանող և ղեկավարվող անիվների հաղորդակների կառուցվածքային առանձնահատկությունները;
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոմոբիլի շարժահաղորդակների տեսակներին, կառուցվածքին, աշխատանքի առանձնահատկություններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները իսկ գործնականի ժամանակ ներկայացնելու է դրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - շարժահաղորդակի նշանակությունը, ընդհանուր կառուցվածքը, տեսակները, անվային բանաձև, 4x2, 4x4, 6x4, 6x6, 6x8 անվային բանաձևերով ավտոմոբիլների շարժահաղորդակի սխեմաները, շարժահաղորդակի ագրեգատները, դրանց նշանակությունը և տեղակայումը ավտոմոբիլի վրա, - կցորդիչ, նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը, կցորդիչների շարժաբերի կառուցվածքը, - փոխանցատուփ, նշանակությունը, տեսակները, սխեմաները և աշխատանքի սկզբունքը, փոխանցատուփի կառավարման մեխանիզմների կառուցվածքը, բաշխիչ տուփի նշանակությունը և կառուցվածքը, - կարդանային փոխանցիչ, նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը, - կամրջակներ, տեսակները, տանող կամրջակի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, կառավարելի տանող կամրջակի նշանակությունը և կառուցվածքը, գլխավոր փոխանցիչի նշանակությունը և տեսակները, դիֆերենցիալի նշանակությունը և տեսակները, դրանց կառուցվածքը, -կիսասոնիների նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում անսխալ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, դիտակտիկ նյութեր, համապատասխան մոդելներ:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ՝

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ղեկային վարման և արգելակային համակարգերի տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հիմնական անսարքությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ղեկային վարման նշանակությունը, ընդհանուր կառուցվածքը, հիմնական բնութագրերը, ներկայացվող պահանջները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ղեկային մեխանիզմը, նշանակությունը, տեսակները և թվարկում հիմնական մեքենամասերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ղեկային մեխանիզմի յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները, 4) ճիշտ է ներկայացնում ղեկային շարժաբերի նշանակությունը, տեսակները, շարժաբերի հիմնական մեքենամասերի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները, 5) ճիշտ է ներկայացնում արգելակային համակարգի նշանակությունը, ընդհանուր կառուցվածքը, տեսակները, հիմնական բնութագրերը, ներկայացվող պահանջները, 6) ճիշտ է ներկայացնում թմբուկային և սկավառակային արգելակային մեխանիզմների յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները, 7) ճիշտ է ներկայացնում հիդրավլիկ արգելակային հաղորդակի ընդհանուր կառուցվածքը, հիմնական մասերի նշանակությունը և կառուցվածքը, աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները, 8) ճիշտ է ներկայացնում պնևմատիկ արգելակային հաղորդակի ընդհանուր կառուցվածքը, հիմնական մասերի նշանակությունը և կառուցվածքը, աշխատանքի ընթացքում առաջացող հիմնական անսարքությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ղեկային վարման և արգելակային համակարգերի տեսակներին, կառուցվածքային առանձնահատկություններին և հիմնական անսարքություններին

	վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ ներկայացնելու է համակարգերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ղեկային կառավարման նշանակությունը, հիմնական մասերը, ավտոմոբիլի շրջադարձերի սխեմաները, ղեկի մեխանիզմի նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը, աշխատանքը, ղեկի շարժաբերի նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը, աշխատանքը, հասկացություն ղեկանվի խաղացքի վերաբերյալ, ղեկի շարժաբերի ուժեղարարների նշանակությունը, տեսակները կառուցվածքը և աշխատանքը, ղեկային կառավարման տեխնիկական վիճակի ազդեցությունը երթևեկության անվտանգության վրա, - արգելակային համակարգեր, նշանակությունը, հիմնական մասերը, համակարգի հիմնական տարրերի տեղակայումը ավտոմոբիլի վրա, արգելակի մեխանիզմներ, նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքը, արգելակի շարժաբերի նշանակությունը և տեսակները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում անսխալ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն կատարվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար անհրաժեշտ է օգտագործել պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր, մասնագիտական գրականություն, ղեկային վարման մեխանիզմների և շարժաբերների մոդելներ, ղեկանվի խաղացքի մեծության ստուգման համար կիրառվող գործիքներ և սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել կախոցքների տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հիմնական անսարքությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում կախոցքների նշանակությունը, տեսակները, հիմնական բնութագրերը, ներկայացվող պահանջները, 2) ճիշտ է ներկայացնում կախյալ կախոցքի ընդհանուր կառուցվածքը և թվարկում հիմնական մասերը,

	3) ճիշտ է ներկայացնում կախյալ կախոցքի յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում անկախ կախոցքի ընդհանուր կառուցվածքը և թվարկում հիմնական մասերը, 5) ճիշտ է ներկայացնում անկախ կախոցքի յուրաքանչյուր մասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 6) ճիշտ է ներկայացնում կախոցքի աշխատանքի ընթացքում, առաջացող հիմնական անսարքությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոմոբիլի կախոցքների տեսակներին, կառուցվածքային առանձնահատկություններին և հիմնական անսարքություններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ ներկայացնելու է դրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոմոբիլի շրջանակը, նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը, շրջանակի հետ ագրեգատների, մեխանիզմների և հանգույցների միացման սխեմաներ, քարշակման-կցման սարքվածքը, - կախոցքի նշանակությունը և տեսակները, կախյալ և անկախ կախոցքների կառուցվածքը, եռասունի ավտոմոբիլի հետին կախոցքը, - զսպանների նշանակությունը, տեսակները կառուցվածքը, - մեղմիչների նշանակությունը, տեսակները կառուցվածքը, - լայնական կայունության կայունարարի նշանակությունը, կառուցվածքը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ անսխալ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն կատարվելու է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար անհրաժեշտ է օգտագործել պլակատներ, մեթոդական նյութեր, մասնագիտական գրականություն, համապատասխան մոդելներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել թափքերի տեսակները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հիմնական անսարքությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում թափքերի նշակակությունը, տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում թափքերի ընդհանուր կառուցվածքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում շրջանակի և թափքի հիմնական մասերից յուրաքանչյուրի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում թափքերի հիմնական անսարքությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է թափքերի տեսակներին, կառուցվածքային առանձնահատկություններին և հիմնական անսարքություններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ ներկայացնելու է դրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - թափքի նշանակությունը, - մարդատար ավտոմոբիլների և ավտոբուսների թափքերի տեսակները, մարդատար ավտոմոբիլի և ավտոբուսի կրող թափքի կառուցվածքը, - բեռնատար ավտոմոբիլի խցիկի և հարթակի կառուցվածքը, - թափքի և խցիկի կիպացումը, պաշտպանությունը քայքայումից, - թափքի և խցիկի օդափոխության և ջեռուցման համակարգը, - երեսպատվածքը, կապտը, ռադիատորի երեսպատվածքը, թևերը, ոտնատեղերը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում անսխալ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ավտոմոբիլների թափքերի տարբեր տեսակների մոդելներ, պլակատներ, առանձին մասերի մոդելներ և իրական նմուշներ, ուսումնական համապատասխան գրականություն:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 7	Ներկայացնել անիվների և դողերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հիմնական անսարքությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում անիվների և դողերի կառուցվածքը և թվարկում մեքենամասերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում անիվների յուրաքանչյուր մեքենամասի նշանակությունը և ընդհանուր կառուցվածքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի շահագործման ընթացքում անիվների և դողերի հիմնական անսարքությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է անիվների և դողերի կառուցվածքային առանձնահատկություններին և հիմնական անսարքություններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ ներկայացնելու է դրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - անիվների նշանակությունը, տեսակները, կառուցվածքը, կոնդերի և կիսաստնիների վրա ամրակումը, - դողերի նշանակությունը, տեսակները կառուցվածքը, - դողերի մակնիշավորումը, - դողերում օդի ճնշման նորմերը, - դողերի տեխնիկական վիճակի ազդեցությունը երթևեկության անվտանգության վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում անսխալ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է անիվների և դողերի տարբեր տեսակների մոդելներ, նմուշներ, պլակատներ, ուսումնական համապատասխան գրականություն, ստուգման, սպասարկման և կարգավորման նյութեր և գործիքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՇԱՀԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ»	

Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-003
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ավտոմոբիլում կիրառվող վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների վերաբերյալ
Մոդուլի տևողությունը	30 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) բացատրի վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, 2) ներկայացնի ներքին այրման շարժիչներում օգտագործվող վառելանյութերի դասակարգումը, մակնշումը, կիրառումը, 3) ներկայացնի քսանյութերի դասակարգումը, մակնշումը և կիրառումը, 4) ներկայացնի տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, տեսակները, կիրառման բնագավառները, 5) ներկայացնի վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների պահպանումը և լիցքավորումը, 6) հաշվարկի վառելանյութերի և քսանյութերի ծախսի նորմաները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Բացատրել վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում վառելիքաքսանյութերի նշանակությունը ավտոմոբիլների շահագործման արդյունավետության բարձրացման գործընթացում, 2) ճիշտ է բացատրում տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը ավտոմոբիլի հուսալիության և երկարակեցության ապահովման համար, 3) ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի նշանակությունը ավտոմոբիլի հուսալի աշխատանքը և երկարակեցությունը ապահովման համար,

	4) ճիշտ է ներկայացնում վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը ավտոմոբիլի անվտանգ շահագործումը ապահովելիս:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը պետք է ընտրի ճիշտ պատասխանը՝ վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությանը վերաբերվող հարցերին: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ուսանողից կպահանջվի հաշվարկել վառելանյութերի և քսանյութերի ծախսի նորմաները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունն ավտոմոբիլի հուսալիության ապահովման համար, - վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունն ավտոմոբիլի երկարակեցության ապահովման համար, - վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունն ավտոմոբիլների շահագործման արդյունավետության բարձրացման գործընթացում, - վառելիքաքսանյութերի և տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը ավտոմոբիլի անվտանգ շահագործման ապահովման համար: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ անսխալ և ճիշտ կատարի գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ներքին այրման շարժիչներում օգտագործվող վառելանյութերի դասակարգումը, մակնշումը, կիրառումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում վառելանյութերին ներկայացվող տեխնիկա-շահագործական պահանջները, 2) ճիշտ է ներկայացնում վառելանյութերի որակի նորմավորված ցուցանիշները,

	3) ճիշտ է ներկայացնում բենզինների դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառումը, 4) ճիշտ է ներկայացնում դիզելային վառելանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառումը, 5) ճիշտ է ներկայացնում գազային վառելանյութերի տեսակները, մակնիշումը և կիրառման բնագավառները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ուսանողից կպահանջվի դասակարգել և ներկայացնել ներքին այրման շարժիչներում օգտագործվող վառելանյութերը, մակնշել և ներկայացնել դրանց կիրառման բնագավառները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - վառելանյութերին ներկայացվող տեխնիկա-շահագործական պահանջները, - վառելանյութերի որակի նորմավորված ցուցանիշները, - բենզինների դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառումը, - դիզելային վառելանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառումը, Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը ճիշտ է կատարում գործնական առաջադրանքը:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել քսանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում շարժիչային քսանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը և կիրառման բնագավառները, 2) ճիշտ է ներկայացնում շարժահաղորդակներում կիրառվող քսանյութերի տեսակները և կիրառման բնագավառները, 3) ճիշտ է ներկայացնում քսուքների տեսակները և կիրառման բնագավառները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական առաջադրանքի օգնությամբ, որի ժամանակ ուսանողը պետք է դասակարգի քսանյութերը, տարբերակի մակնիշումը և նշի կիրառման բնագավառները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - շարժիչային քսանյութերի դասակարգումը, մակնիշումը,

	- շարժիչային քսանյութերի կիրառման բնագավառները, - շարժահաղորդակներում կիրառվող քսանյութերի տեսակները և կիրառման բնագավառները, Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրանքը կատարի ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, տեսակները, կիրառման բնագավառները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում շարժիչներում օգտագործվող հովացնող հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում կցորդիչի հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնիշումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում արգելակային հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնշումը, 4) ճիշտ է ներկայացնում ղեկային վարման հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնշումը, 5) ճիշտ է ներկայացնում վերամբարձ տրանսպորտային, շինարարական, ճանապարհային մեքենաների և մասնագիտացված շարժակազմի աշխատանքային օրգանների և սարքավորումների հաղորդակներում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնշումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի հիման վրա, որտեղ կներառվեն հարցեր տեխնիկական հեղուկների նշանակության, տեսակների, կիրառման բնագավառների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - շարժիչներում օգտագործվող հովացնող հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, - կցորդիչի հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնիշումը, - արգելակային հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնիշումը,

	- ղեկային վարման հաղորդակում կիրառվող տեխնիկական հեղուկների նշանակությունը, դասակարգումը, մակնիշումը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների հիման վրա: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել վառելիքաքսայութերի և տեխնիկական հեղուկների պահպանումը և լիցքավորումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բենզինների պահպանումը և ավտոմոբիլի լիցքավորումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում դիզելային վառելիքի պահպանումը և ավտոմոբիլի լիցքավորումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում հեղուկ գազի պահպանումը և լիցքավորումը, 4) ճիշտ է ներկայացնում բնական գազի պահպանումը և լիցքավորումը, 5) ճիշտ է ներկայացնում քսանյութերի պահպանումը և լիցքավորումը, 6) ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական հեղուկների պահպանումը և լիցքավորումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի միջոցով: Հարց ու պատասխանի միջոցով՝ ուսանողից կպահանջվի պատասխանել վառելիքաքսայութերի, տեխնիկական հեղուկների, բնական և հեղուկ գազի, բենզինի պահպանման տեխնոլոգիաների մասին հարցերին, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ կատարի լիցքավորում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - բենզինի պահպանումը և ավտոմոբիլի լիցքավորումը, - դիզելային վառելիքի պահպանումը և ավտոմոբիլի լիցքավորումը, - բնական գազի պահպանումը և լիցքավորումը, հեղուկ գազի պահպանումը և լիցքավորումը, քսանյութերի պահպանումը և լիցքավորումը,

	- տեխնիկական հեղուկների պահպանումը և լիցքավորումը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը ճիշտ կատարի ամբողջ հանձնարարականը:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Հաշվարկել վառելանյութերի և քսանյութերի ծախսի նորմաները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտա-տեխնոլոգիական աշխատանքներում վառելիքի նորմաները, դրանց ավելացման և նվազեցման պայմանները, 2) ճիշտ է հաշվում վերամբարձ տրանսպորտային մեքենաների վառելիքի ծախսի նորմատիվային արժեքը, 3) ճիշտ է հաշվում շինարարական մեքենաների վառելիքի ծախսի նորմատիվային արժեքը, 4) ճիշտ է հաշվում ճանապարհային մեքենաների վառելիքի ծախսերի նորմատիվային արժեքները, 5) ճիշտ է հաշվում մասնագիտացված շարժակազմի վառելիքի ծախսերի նորմատիվային արժեքները, 6) ճիշտ է հաշվում քսանյութերի ծախսի նորմաները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական առաջադրանքի միջոցով: Ուսանողից կպահանջվի հաշվարկել վառելանյութերի և քսանյութերի ծախսերի նորմատիվային արժեքները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտա-տեխնոլոգիական աշխատանքներում վառելիքի նորմաները, դրանց ավելացման և նվազեցման պայմանները, - վերամբարձ տրանսպորտային մեքենաների և մասնագիտացված շարժակազմի վառելիքի ծախսերի նորմատիվային արժեքների և քսանյութերի ծախսի նորմաների հաշվարկը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-004
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ընդհանուր նշանակության և մասնագիտացված ավտոմոբիլային շարժակազմի վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 28 ժամ գործնական աշխատանք՝ 26 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի շարժակազմի դասակարգման սկզբունքները և մակնշումը, 2) ներկայացնի ընդհանուր նշանակության ավտոմոբիլները, 3) ներկայացնի մասնագիտացված շարժակազմերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել շարժակազմի դասակարգման սկզբունքները և մակնշումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է դասակարգում շարժակազմն ըստ նշանակության, 2) ճիշտ է դասակարգում շարժակազմն ըստ տեխնիկական բնութագրերի, 3) տարբերում է շարժակազմն ըստ մակնիշների:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է շարժակազմի դասակարգման սկզբունքներին և մակնշմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ ներկայացնելու է նրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - շարժակազմի դասակարգման սկզբունքները, - շարժակազմի դասակարգումն ըստ նշանակության և տեխնիկական բնութագրերի, - շարժակազմի մակնիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամ անսխալ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ընդհանուր նշանակության ավտոմոբիլները
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է ընդհանուր նշանակության բեռնատար ավտոմոբիլները, 2) ներկայացնում է ուղևորատար և բեռնաուղևորատար ավտոմոբիլները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ընդհանուր նշանակության ավտոմոբիլներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ ներկայացնելու է նրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ընդհանուր նշանակության բեռնատար ավտոմոբիլներ, դասակարգումը, մակնիշները, - ընդհանուր նշանակության ուղևորատար և բեռնաուղևորատար ավտոմոբիլներ, դասակարգումը, մակնիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել մասնագիտացված շարժակազմերի կառուցվածքային առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում մասնագիտացված շարժակազմերի նշանակությունը, նշանակման համակարգը, հիմնական բնութագրերը, ներկայացվող պահանջները, 2) ճիշտ է բացատրում ավտոմոբիլ-ինքնաթափերի բեռնաթափման համակարգերի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքը, 3) ճիշտ է բացատրում ավտոմոբիլ-հեղուկատարների բեռնման-բեռնաթափման համակարգերի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի առանձնահատկությունները, 4) ճիշտ է բացատրում փոշենման բեռներ փոխադրող մասնագիտացված շարժակազմերի բեռնման-բեռնաթափման համակարգերի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի առանձնահատկությունները, 5) ճիշտ է բացատրում ավտոմոբիլ-սառնարանների թափքերի սառեցման համակարգերի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի առանձնահատկությունները, 6) ճիշտ է ներկայացնում ավտոգնացքների առանձնահատկությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է մասնագիտացված շարժակազմերի կառուցվածքային առանձնահատկություններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ ներկայացնելու է նրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - մասնագիտացված շարժակազմերի նշանակությունը, - նշանակման համակարգը, հիմնական բնութագրերը ներկայացվող պահանջները, - ավտոմոբիլ-ինքնաթափեր, նշանակությունը, ընդհանուր կառուցվածքը, - ավտոմոբիլ-հեղուկատարներ, նշանակությունը, ընդհանուր կառուցվածքը, - փոշենման բեռներ փոխադրող մասնագիտացված շարժակազմեր, նշանակությունը, ընդհանուր կառուցվածքը,

	- բեռնման, բեռնաթափման համակարգերի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի առանձնահատկությունները, - ավտոմոբիլ-սառնարանների թափքերի սառեցման համակարգերի ընդհանուր կառուցվածքը և աշխատանքի առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն կատարվում է տեսական և գործնական աշխատանքների միջոցով: Այդ պարապմունքների համար նպատակահարմար է օգտագործել ուսումնական գրականություն, պլակատներ, շարժանկարներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈԴՈՒԼ ԻԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-005
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ և դրանց կիրառման հմտություններ՝ երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին ՀՀ օրենքի և ՀՀ-ում գործող ճանապարհային երթևեկության կանոնների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում 28 ժամ՝ գործնական աշխատանք՝ 26 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու լիարժեք սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին ՀՀ օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները, 2) բացատրի Հայաստանի Հանրապետության ճանապարհային երթևեկության կանոնները, 3) ներկայացնի ճանապարհային նշանները, 4) ներկայացնի ճանապարհային գծանշանները,

	5) ներկայացնի տրանսպորտային միջոցի ճանաչման նշանները, 6) ներկայացնի ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումներից բխող վարչական իրավախախտումները և նրանց համապատասխան սանկցիաները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին ՀՀ օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ընկալում և բացատրում գործող օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային երթևեկության մասնակիցների հիմնական իրավունքներն ու պարտականությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային միջոցների սեփականատիրոջ, վարորդի, հետիոտների և ուղևորների հիմնական պարտականություններն ու իրավունքները՝ համաձայն գործող իրավական ակտերի, 4) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային միջոցների դասակարգման և դրանց վարման թույլտվության իրավունքները՝ համաձայն գործող իրավական ակտերի:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին ՀՀ օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է լուծի համապատասխան իրավիճակային խնդիրներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - գործող օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները, - տրանսպորտային միջոցների սեփականատիրոջ հիմնական իրավունքներն ու պարտականությունները, - վարորդի, հետիոտների և ուղևորների հիմնական պարտականություններն ու իրավունքները, - տարբեր տրանսպորտային միջոցների դասակարգումը և դրանք վարելու իրավունքը:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, ճանապարհների և փոխադրումների սխեմաներ, իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Բացատրել Հայաստանի Հանրապետության ճանապարհային երթևեկության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում ՀՀ ճանապարհային երթևեկության կանոնների ընդհանուր դրույթները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ ճանապարհային երթևեկության կանոններով սահմանված լուսացույցի և կարգավորողի ազդանշանները, 3) ճիշտ է կիրառում վթարային ազդանշանը, 4) ճիշտ է ներկայացնում հատուկ ազդանշանի կիրառումը, 5) ճիշտ է ներկայացնում երթևեկությունը ավտոմայրուղիներում և բնակելի գոտիներում, 6) ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտային միջոցների երթևեկության առավելությունը, արտաքին լուսային սարքերի և ծայնային ազդանշանների կիրառումը, մեխանիկական տրանսպորտային միջոցների քարշակումը, մարդկանց և բեռների փոխադրումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է Հայաստանի Հանրապետության ճանապարհային երթևեկության կանոններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է լուծի համապատասխան իրավիճակային խնդիրներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ՀՀ ճանապարհային երթևեկության կանոնների ընդհանուր դրույթները, - լուսացույցի և կարգավորողի ազդանշանները,

	- վթարային ազդանշանի և <<Վթարային կանգառ>> ճանաչման նշանի կիրառումը, - հատուկ ազդանշանների կիրառումը, - երթևեկության սկիզբը և մանևրումը, - տրանսպորտային միջոցների դասավորումը երթևեկելի մասում, - վազանցը և երթևեկության արագությունը, - կանգառը և կայանումը, - հետիոտնային անցումների հատումը, - երթևեկությունը երկաթուղային գծանցներով, - երթևեկությունը ավտոմայրուղիներով, - երթևեկությունը բնակելի գոտիներում: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, ճանապարհների և փոխհատումների սխեմաներ, իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք 6 ժամ՝
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ճանապարհային նշանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային նախազգուշացնող նշանները, 2) ճիշտ է ներկայացնում առավելության նշանները, 3) ճիշտ է ներկայացնում արգելող նշանները, 4) ճիշտ է ներկայացնում թելադրող և հատուկ թելադրանքի նշանները, 5) ճիշտ է ներկայացնում տեղեկատվության սպասարկման և լրացուցիչ տեղեկատվության (ցուցանակների) նշանները:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքի միջոցով: Թեստային առաջադրանքի ժամանակ ուսանողը պետք է ճիշտ ընտրի ճանապարհային նշանները: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ուսանողը պետք է ճանապարհափողոցային ցանցի տվյալ տեղամասում ճիշտ կիրառի երթևեկության կազմակերպման անհրաժեշտ սխեման: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ճանապարհային նախագգուշացնող նշաններ, - առավելության նշաններ, - արգելող նշաններ, - թելադրող և հատուկ թելադրանքի նշաններ, - տեղեկատվության սպասարկման և լրացուցիչ տեղեկատվության (ցուցանակներ) նշաններ: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, ճանապարհների և փոխհատումների սխեմաներ, իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում 6 ժամ՝ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ճանապարհային գծանշանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային հորիզոնական գծանշումները և դրանց կիրառումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային ուղղաձիգ գծանշումները և դրանց կիրառումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային և գործնական առաջադրանքի միջոցով: Թեստային առաջադրանքի ժամանակ ուսանողը պետք է ճիշտ ընտրի ճանապարհային գծանշանները: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ուսանողից կպահանջվի ճանապարհափողոցային ցանցի տվյալ տեղամասում ճիշտ օգտվել ճանապարհային գծանշաններից:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ճանապարհային հորիզոնական գծանշումները և դրանց կիրառումը, - ճանապարհային ուղղաձիգ գծանշումները և դրանց կիրառումը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, ճանապարհների և փոխհատումների սխեմաներ, իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել տրանսպորտային միջոցի ճանաչման նշանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում «Ավտոգնացք», «Երկարաչափ», «Տրանսպորտային միջոց» ճանաչման նշանները և նրանց ներկայացվող պահանջները, 2) ճիշտ է ներկայացնում արագության «Արագության սահմանափակում», «Դանդաղընթաց տրանսպորտային միջոց», «Մեծ եզրաչափերով բեռ», «Վտանգավոր բեռ» նշանները և դրանց ներկայացվող պահանջները, 3) ճիշտ է ներկայացնում «Երեխաների փոխադրում», «Խուլ վարորդ», «Ուսումնական տրանսպորտային միջոց», «Բժիշկ», «Հաշմանդամ» նշանները և դրանց ներկայացվող պահանջները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային և գործնական առաջադրանքի միջոցով: Թեստային առաջադրանքի ժամանակ ուսանողը պետք է ճիշտ ընտրի տրանսպորտային միջոցի ճանաչման նշանները: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ուսանողից կպահանջվի ճանապարհափողոցային ցանցի տվյալ տեղամասում ճիշտ օգտվել տրանսպորտային միջոցի ճանաչման նշաններից: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոգնացք, - երկարաչափ տրանսպորտային միջոց,

	- արագության սահմանափակում, - դանդաղընթաց տրանսպորտային միջոց, - մեծ եզրաչափերով բեռ, - վտանգավոր բեռ, - երեխաների փոխադրում, խուլ վարորդ, ուսումնական տրանսպորտային միջոց, բժիշկ, հաշմանդամ: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, ճանապարհների և փոխհատումների սխեմաներ, իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումներից բխող վարչական իրավախախտումները և նրանց համապատասխան սանկցիաները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ-ում գործող ճանապարհային երթևեկության կանոնների իրավախախտումների հոդվածի դիսպոզիցիան, 2) ճիշտ է ներկայացնում ՎԻՎՕ հոդվածը և համաձայն վարչական իրավախախտումների տուգանքաչափերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի օգնությամբ, որտեղ կնդգրկվեն հարցեր ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումներից բխող վարչական իրավախախտումների և նրանց համապատասխան սանկցիաների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ՀՀ-ում գործող ճանապարհային երթևեկության կանոնների իրավախախտումների հոդվածները, - վարչական իրավախախտումների տուգանքաչափերը: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ուսանողը թեստային առաջադրանքը կատարում է ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, համապատասխան օրենսդրական ակտեր, ճանապարհների և փոխհատումների սխեմաներ, իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-006
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ավտոմոբիլային ճանապարհների՝ որպես համալիր ճարտարագիտական կառուցի վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 28 ժամ գործնական աշխատանք՝ 26 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) դասակարգի ճանապարհները և հիմնական փոխադրա-շահագործական ցուցանիշները, 2) ներկայացնի ավտոմոբիլային ճանապարհի տարրերը և կառույցները, 3) ներկայացնի բնակավայրերի ճանապարհները և փողոցները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Դասակարգել ճանապարհները և հիմնական փոխադրա-շահագործական ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային ճանապարհների դասակարգումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային ճանապարհի հաշվարկային բեռնվածությունը, 3) ճիշտ է որոշում ավտոմոբիլային ճանապարհի փոխադրունակությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանք կատարելու միջոցով:

	Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ճանապարհների դասակարգմանը և հիմնական փոխադրա-շահագործական ցուցաբնիշներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ճանապարհների դասակարգումը, ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհների, միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների առանձնահատկությունները, - ավտոմոբիլային ճանապարհների կարգերը, - ավտոմոբիլային ճանապարհի հաշվարկային բեռնվածությունը և փոխադրաունակությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ավտոմոբիլային ճանապարհի տարրերը և կառույցները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային ճանապարհի կառուցվածքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային ճանապարհի լայնական և երկայնական պրոֆիլների տարրերը, 3) ճիշտ է բացատրում ավտոմոբիլային ճանապարհի պատվածքի կառուցվածքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային ճանապարհի կառույցները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոմոբիլային ճանապարհի տարրերին և կառույցներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոմոբիլային ճանապարհը, որպես համալիր ճարտարագիտական կառույց, - ճանապարհի կառուցվածքի առանձին տարրերը և դրանց բնութագրերը, - ճանապարհի հատկացման գոտին և նրա տարրերը, - ճանապարհի լայնական և երկայնական պրոֆիլների տարրերը, - երթևեկելի մասի և հողի պաստառի հիմնական պարամետրերը, - ճանապարհի պատվածքի կառուցվածքը, - ճանապարհի արհեստական կառույցները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բնակավայրերի ճանապարհները և փողոցները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բնակավայրերի փողոցների առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում փողոցների տարրերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում բնակավայրերի և փողոցների լայնական պրոֆիլները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է բնակավայրերի ճանապարհներին և փողոցներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - քաղաքների նախագծման սկզբունքները և դրանց ազդեցությունը տրանսպորտի աշխատանքի վրա,

	- բնակավայրերի փողոցների և ճանապարհների դասակարգումը, - փողոցների տարրերը, - տարբեր տրանսպորտային միջոցների պահանջները դեպի փողոցների տարրերը, - բնակավայրերի փողոցների և ճանապարհների լայնական պրոֆիլների առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ »	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-007
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ նորմատիվ-իրավական ակտերի վերաբերյալ, որոնք կարգավորում են ավտոտրանսպորտային գործունեության սուբյեկտների գործունեությունը ճանապարհային երթևեկության անվտանգության հարցերի ասպարեզում, ինչպես նաև ձևավորել ձեռնարկությունում վարորդական անձնակազմի մասնագիտական հոսալիությունը, տեխնիկական սարքին վիճակում ավտոտրանսպորտային միջոցները շահագործելու, ուղևորների և բեռների անվտանգ փոխադրման պայմաններ ապահովելու ուղղությամբ աշխատանքներ կազմակերպելու ունակություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 28 ժամ գործնական աշխատանք՝ 26 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՓԿԿԱ-5-19-006 «Շարժակազմի շահագործման ճանապարհային պայմանները» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

	1) ներկայացնի ՀՀ-ում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության կառավարման համակարգը և օրենսդրությունը 2) ներկայացնի ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման հիմունքները 3) ներկայացնի ճանապարհա-տրանսպորտային պատահարների (ՃՏՊ) դասակարգումը և վերլուծության եղանակները 4) ներկայացնի ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության խնդիրները ճանապարհային երթևեկության անվտանգությունն ապահովելու գործում
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ՀՀ-ում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության կառավարման համակարգը և օրենսդրությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության կառավարման համակարգի կառուցվածքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում երթևեկության անվտանգությունն ապահովող նորմատիվ-իրավական ակտերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանքներ կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ՀՀ-ում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության կառավարման համակարգին և օրենսդրությանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է լուծի համապատասխան իրավիճակային խնդիրներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ընդհանուր հասկացություններ ավտոտրանսպորտային միջոցների երթևեկության կազմակերպման և անվտանգության վերաբերյալ, հիմնական տերմինները և սահմանումներ, միջազգային պայմանագրերը և ազգային կանոնները, ոլորտը վերահսկող մարմինները, - ՀՀ-ում ճանապարհային երթևեկության անվտանգությունը կարգավորող նորմատիվ-իրավական ակտերը, - ՀՀ-ում ճանապարհային երթևեկության անվտանգությունը ապահովող կառավարման համակարգը:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման հիմնական ուղղությունները և եղանակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոտրանսպորտային հոսքերը և դրանց հիմնական բնութագրերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում երթևեկության կազմակերպման և անվտանգության կատարելագործման ուղիները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողն ընտրելու է ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման հիմունքներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքների ժամանակ պետք է լուծի համապատասխան իրավիճակային խնդիրներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման հիմնական ուղղությունները և եղանակները, երթևեկության բաժանումը տարածության և ժամանակի մեջ ,միասեռ տարանյութային հոսքերի ձևավորումը, ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման արդյունավետության գնահատումը, ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման նախագծումը, ճանապարհային երթևեկության կազմակերպումն յուրահատուկ պայմաններում, - ավտոտրանսպորտային հոսքի ինտենսիվությունը, կազմը, խտությունը, ավտոտրանսպորտային միջոցի երթևեկության արագությունը, հաղորդակցման արագությունը, երթևեկության տեմպը, երթևեկության խափանումը, տրանսպորտային հոսքի մաթեմատիկական նկարագրությունը,

	- ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման և անվտանգության կատարելագործման հիմնական ուղղությունները՝ ավտոմոբիլային ճանապարհների ցանցի խտության ավելացում, ավտոմոբիլային ճանապարհների շինարարության որակի բարձրացում, ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման կատարելագործում, վարորդների մասնագիտական ունակությունների և կարգապահության բարձրացում, ավտոտրանսպորտային միջոցների անվտանգ շահագործմանն ուղղված քարոզչություն: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ճանապարհա-տրանսպորտային պատահարների (ՃՏՊ) դասակարգումը և վերլուծության եղանակները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ՃՏՊ-ի դասակարգումը, առաջացման մեխանիզմները և պատճառները, 2) ճիշտ է կատարում ՃՏՊ-ի հաշվառումը և հետաքննությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանքը կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ՃՏՊ-ի դասակարգման և վերլուծության եղանակներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է լուծի համապատասխան իրավիճակային խնդիրներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ՃՏՊ-ի դասակարգումը, առաջացման մեխանիզմները և պատճառները, - ավտոմոբիլիզացման մակարդակի ազդեցությունը ՃՏՊ-ի թվի վրա, - վթարայնության վիճակը ՀՀ-ում և այլ երկրներում, - ՃՏՊ-ի հաշվառումը և հետաքննությունը ավտոձեռնարկությունում: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի

	ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության խնդիրները ճանապարհային երթևեկության անվտանգությունն ապահովելու գործում
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում վարորդական անձնակազմի մասնագիտական հուսալիության ապահովման հարցերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության բժշկական ապահովման խնդիրները, 3) ճիշտ է ներկայացնում վարորդների աշխատանքի և հանգստի ռեժիմները, 4) ճիշտ է ներկայացնում ուղևորների փոխադրման անվտանգության ապահովման հարցերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանքը կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության խնդիրներին՝ ճանապարհային երթևեկության անվտանգությունն ապահովելու գործում վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է լուծի համապատասխան իրավիճակային խնդիրներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - վարորդական անձնակազմի մասնագիտական հուսալիության ապահովման խնդիրները, - վարորդների առողջական վիճակի ստուգումը, նախաառաջադրանքային բժշկական զննման անցկացման կազմակերպումը և կարգը, վարորդներին առաջին բուժօգնության հիմունքների ուսուցման կազմակերպումը, - վարորդների աշխատանքի և հանգստի ռեժիմները, վարորդների աշխատաժամանակի հաշվառման կազմակերպումը, վարորդների հանգստի տեսակները և հատկացվող ժամանակը, - ավտոբուսներով ուղևորների փոխադրման անվտանգության ապահովման հարցերը, հիմնական խնդիրները և լուծման եղանակները:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՅԻ ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՐՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-008
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ավտոմեքենայի անվտանգ վարման անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 24 ժամ գործնական աշխատանք՝ 30 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՓԿԿԱ -5-19-002 «Ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը», ՓԿԿԱ -5-19-005 «Ճանապարհային երթևեկության կանոններ», ՓԿԿԱ-5-19-011 «Տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելիչ անսարքություններն ու պայմանները» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի անվտանգ երթևեկության վրա ազդող ավտոմեքենայի հիմնական բնութագրերը և շահագործական գործոնները, 2) ներկայացնի երթի ընթացքում հոգեբանաֆիզիոլոգիական կողմնորոշման առանձնահատկությունները, 3) ցուցադրի ավտոմեքենայի վարման գործնական հմտություններ, 4) վարի ավտոմեքենան իրական ճանապարհային շահագործական պայմաններում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել անվտանգ երթևեկության վրա ազդող ավտոմեքենայի հիմնական բնութագրերը և շահագործական գործոնները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմեքենայի ծանրության կենտրոնի դիրքի և անվադողերի ճանապարհի հետ կցման ազդեցությունը անվտանգ երթևեկության վրա, 2) ճիշտ է ներկայացնում միջին արագության և դանդաղեցման ընտրության նշանակությունը, իներցիայի և սահքի երևույթների դերը ավտոմեքենայի վարման ժամանակ, 3) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմեքենայի անցողականության և մանևրողականության ազդեցությունը անվտանգ երթևեկության վրա, 4) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմեքենայի կայունության և կառավարելիության ազդեցությունը անվտանգ երթևեկության վրա:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի օգնությամբ, որտեղ կընդգրկվեն հարցեր անվտանգ երթևեկության վրա ազդող ավտոմեքենայի հիմնական բնութագրերի և շահագործական գործոնների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոմեքենայի ծանրության կենտրոնի դիրքը, - անվադողերի ճանապարհի հետ կցման ազդեցությունը, - միջին արագության, - արագության փոփոխությունը, - իներցիայի և սահքի երևույթները, - ավտոմեքենայի անցողականությունը, - ավտոմեքենայի մանևրողականությունը, - ավտոմեքենայի կայունությունը, - ավտոմեքենայի կառավարելիությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի

	հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, մոդելներ, շարժանկարներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել երթի ընթացքում հոգեբանաֆիզիոլոգիական կողմնորոշման առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում տեսանելիության առանձնահատկությունները տարբեր բնակլիմայական ու ռելիեֆային պայմաններում, գործնականում ցուցաբերում տեսողության համապատասխան հմտություններ, 2) ճիշտ է բացատրում տարածության և ժամանակի ընկալման կարևորությունը անվտանգ երթի ընթացքում և ցուցաբերում համապատասխան հմտություններ, 3) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմեքենայի հավասարակշռության ազդեցությունը անվտանգ փոխադրումների ժամանակ, 4) ճիշտ է բացատրում ավտոմեքենայի և շրջապատի կողմից լրացուցիչ ծայնային, լուսային և այլ ազդանշանների ընկալման կարևորությունը ավտոմեքենայի շարժման ընթացքում և ցուցաբերում դրանց ընկալման համապատասխան հմտություններ, 5) ճիշտ է բացատրում այլ տրանսպորտային միջոցների վարորդների կողմից կատարած սխալները և ցուցաբերում ՃՏՊ-ից խուսափելու համապատասխան հմտություն:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողն ընտրելու է երթի ընթացքում հոգեբանաֆիզիոլոգիական կողմնորոշման առանձնահատկություններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է լուծի համապատասխան իրավիճակային խնդիրներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տեսանելիությունը, - տարածության և ժամանակի ընկալումը,

	- ավտոմեքենայի հավասարակշռությունը, - ավտոմեքենայի և շրջապատի կողմից լրացուցիչ ծայնային, լուսային և այլազդանշանների ընկալումը, - այլ տրանսպորտային միջոցների վարորդների կողմից կատարած սխալները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, իրավիճակային խնդրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ցուցադրել ավտոմեքենայի վարման գործնական հմտություններ
Կատարման չափանիշներ	1) ելնելով երթևեկության անվտանգության, վարորդի հոգեբանաֆիզիոլոգիական պահանջներից՝ երթից առաջ ճիշտ է դիրքավորվում վարորդի տեղում, 2) ճիշտ է օգտվում կցորդիչի կառավարման և աքսելերատորի ոտնակներից, 3) ճիշտ է կատարում ավտոմեքենայի սահուն տեղաշարժ կանգնած դիրքից, 4) ճիշտ է օգտվում ավտոմեքենայի դեկային և արգելակային համակարգերի կառավարման օրգաններից, 5) ճիշտ է օգտվում լուսավորության, չափիչ-ստուգիչ և ազդանշանային սարքերից, 6) ճիշտ է կատարում ավտոմեքենայի ուղիղ, հետադարձ և շրջադարձային շարժումներ, 7) ճիշտ և վարժ իրականացնում է փոխանցման տուփի կառավարումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է ավտոմեքենայի գործնական վարման միջոցով: Ուսանողից կպահանջվի կիրառելով կատարման չափանիշներով սահմանված պահանջները անսխալ վարել ավտոմեքենան: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - վարորդի հոգեբանաֆիզիոլոգիական պահանջները, - կցորդիչի կառավարման մեխանիզմները, - աքսելերատորի ոտնակների տեսակները (ոտքի, ձեռքի),

	- ավտոմեքենայի ընթացքային մասերի հուսալիությունը և կառավարումը, - ավտոմեքենայի ղեկային կառավարման մեխանիզմների տեխնիկական վիճակը, - արգելակային համակարգերի մեխանիզմների տեխնիկական վիճակը, - լուսավորության, չափիչ-ստուգիչ և ազդանշանային սարքերի տեխնիկական վիճակը, - փոխանցման տուփի կառավարման մեխանիզմի տեխնիկական վիճակը: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ուսանողը կարողանում է անսխալ վարել ավտոմեքենան:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, շարժանկարներ, ավտոմեքենա:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Վարել ավտոմեքենան իրական ճանապարհային շահագործական պայմաններում
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կատարում ավտոմեքենայի դիրքավորումը և վերադիրքավորումը երթուղում՝ կախված ընտրված նպատակակետից և տրանսպորտային հոսքի ծանրաբեռնվածությունից, 2) ճիշտ է իրականացնում միջանկյալ կանգառները և կանգառներից շարժումը երթի ժամանակ, 3) ճիշտ է կիառում ճանապարհային երթևեկության կանոնները շարժման ժամանակ, 4) ճիշտ է վարում ավտոմեքենան քաղաքային և միջքաղաքային ճանապարհային պայմաններում, 5) ճիշտ է վարում ավտոմեքենան տեսանելիության, ճանապարհային և շահագործական տարբեր պայմաններում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական վարման միջոցով: Ուսանողից կպահանջվի իրական ճանապարհային շահագործական պայմաններում անսխալ վարել ավտոմեքենան: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտային հոսքեր, - ավտոմեքենայի դիրքավորումը և վերադիրքավորումը երթուղում, - ավտոմեքենայի միջանկյալ կանգառներ, ճանապարհային երթևեկության կանոնները, - քաղաքային և միջքաղաքային ճանապարհներ,

	- ոլորապտույտ և զառիթափ ճանապարհներ: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե ուսանողը կարողանում է անսխալ վարել ավտոմեքենան վերոհիշյալ պայմաններում:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվելու է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, շարժանկարներ, ուսումնական ավտոմոբիլ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-009
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ շուկայական պայմաններում գործող ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության տնտեսագիտության սկզբունքների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 64 ժամ գործնական աշխատանք՝ 26 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացի ավտոտրանսպորտային ձեռնարկությունը, 2) ներկայացնի ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության տնտեսական գործունեության պլանավորումը, 3) ներկայացնի ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության գործունեության ցուցանիշները շուկայական տնտեսության պայմաններում, 4) ներկայացնի ներտնտեսական գործունեության հաշվառման և վերլուծության հիմունքներ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ավտոտրանսպորտային ձեռնարկությունը

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոտրանսպորտային ձեռնարկությունը որպես գործարարական գործունեության հիմնական սուբյեկտ, 2) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության հիմնական միջոցները, 3) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության շրջանառու միջոցները, 4) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության մարքեթինգային գործունեությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոտրանսպորտային ձեռնարկությանը և նրա ձեռնարկատիրական գործունեությանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոտրանսպորտի տնտեսագիտության հիմունքներ, - ավտոտրանսպորտային ձեռնարկությունը որպես գործարար գործունեության հիմնական սուբյեկտ, - ավտոտրանսպորտային ձեռնարկությունում արտադրության կազմակերպումը, - ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության հիմնական և շրջանառու միջոցները, - ավտոմոբիլային տրանսպորտի ձեռնարկությունների մարքեթինգային գործունեությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 20 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության տնտեսական գործունեության պլանավորումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ներֆիրմային պլանավորման հիմունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության տեխնիկա-տնտեսական պլանավորումը,

	3) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության աշխատանքի և աշխատավարձի պլանավորումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության տնտեսական գործունեության պլանավորմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ներֆիրմային պլանավորման հիմունքները, - տեխնիկա-տնտեսական պլանավորումը ավտոտրանսպորտում, - աշխատանքի և աշխատավարձի կազմակերպումը և պլանավորումը ավտոտրանսպորտային ձեռնարկություններում: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 26 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության գործունեության ցուցանիշները շուկայական տնտեսության պայմաններում
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության ծախսերը և ծառայությունների ինքնարժեքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում գնագոյացումը տրանսպորտային ոլորտում, 3) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության շահույթը և շահութաբերությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության գործունեության ցուցանիշներին շուկայական տնտեսության պայմաններում վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ

	գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոձեռնարկության արտադրության ծախսերը և ծառայությունների մատուցման ինքնարժեքը, - գնագոյացման սկզբունքները, - ավտոձեռնարկության շահույթը և շահութաբերությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ներտնտեսական գործունեության հաշվառման և վերլուծության հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության ներտնտեսական գործունեության հաշվառման հիմունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ձեռնարկության ներտնտեսական գործունեության վերլուծության հիմունքները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության ներտնտեսական գործունեության հաշվառման և վերլուծության հիմունքներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոձեռնարկության ներտնտեսական հաշվառման սկզբունքները, - ավտոձեռնարկության ներտնտեսական գործունեության վերլուծության սկզբունքները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում

	օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԷԿՈԼՈԳԻԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-010
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ շրջակա միջավայրի վրա ավտոտրանսպորտի ազդեցության և դրանց չեզոքացման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 18 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի ավտոտրանսպորտի աշխատանքի ընթացքում առաջացող վնասակար արտանետումները և դրանց ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա, 2) ներկայացնի ավտոտրանսպորտի էկոլոգիականությունն ապահովող միջոցները, 3) ներկայանցնի ավտոձեռնարկության էկոլոգիական գնահատումը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ավտոտրանսպորտի աշխատանքի ընթացքում առաջացող վնասակար արտանետումները և դրանց ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոտրանսպորտի աշխատանքի ընթացքում առաջացող վնասակար նյութերի ազդեցությունը մարդու և շրջակա միջավայրի վրա, 2) ճիշտ է ներկայացնում վնասակար նյութերի առաջացումն ավտոմոբիլի շարժիչի, սնման և վառոցքի համակարգերի անսարքության հետևանքով,

	3) ճիշտ է ներկայացնում մթնոլորտային օդի ախտոտման մակարդակի գնահատումը ավտոմոբիլի արտանետված գազերով, 4) ճիշտ է ներկայացնում ավտոտրանսպորտի երթևեկության ռեժիմի ազդեցությունը մթնոլորտ արտանետվող ախտոտիչների քանակության վրա, 5) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի աշխատանքից առաջացող աղմուկի հետևանքները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանքները կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոտրանսպորտի աշխատանքի ընթացքում առաջացող վնասակար արտանետումների և շրջակա միջավայրի վրա դրանց ազդեցությանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ կկատարի համապատասխան չափումներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոմոբիլի աշխատանքից առաջացող վնասակար բաղադրիչների ազդեցությունը մարդու և շրջակա միջավայրի վրա, - շարժիչի, սնման համակարգի և վառոցքի այն անսարքությունները, որոնք առաջացնում են վնասակար նյութեր, - բանաձ գազերով մթնոլորտային օդի կեղտոտվածության աստիճանի որոշում, - արտաթողման աղմուկի չափումը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր, համապատասխան սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ավտոտրանսպորտի էկոլոգիականությունն ապահովող միջոցները

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում չեզոքարարների կառուցվածքը և գործողության սկզբունքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում բանաձ գազերի չեզոքացումը դիզելային շարժիչների արտանետման համակարգում, 3) ճիշտ է ներկայացնում չեզոքարարով ավտոմոբիլի շահագործման հիմնական կանոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունք ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանքը կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոտրանսպորտի էկոլոգիականությունն ապահովող միջոցներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ կկատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - կատալիզային չեզոքարարների կառուցվածքը և գործողության սկզբունքը, - հետադարձ կապը, - դիզելային շարժիչների արտանետման համակարգում բանաձ գազերի չեզոքացումը, - կատալիզային չեզոքարարներով ավտոմոբիլների շահագործման հիմնական կանոնները, - թունավորության նորմերը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր, համապատասխան սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայանցել ավտոձեռնարկության էկոլոգիական գնահատումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության իրվաբանական պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի ախտոտման համար, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոտրանսպորտային ձեռնարկության տնտեսական պատասխանատվությունը շրջակա

	միջավայրի ախտոտման համար:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոձեռնարկության էկոլոգիական գնահատմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ կատարի համապատասխան չափումներ և հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - շրջակա միջավայրի վրա ձեռնարկության գործունեության ազդեցության գնահատումը, - պետական էկոլոգիական փորձաքննության անցկացման կարգը, - հասարակական էկոլոգիական փորձաքննության անցկացման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր, համապատասխան սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏՐԱՆՍԴՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄՆ ԱՐԳԵԼՈՂ ԱՆՍԱՐՔՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-011
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ և կարողություններ տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող անսարքությունների և պայմանների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 26 ժամ գործնական աշխատանք՝ 28 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ՓԿԿԱ-5-19-002 «Ավտոմոբիլի ընդհանուր

	կառուցվածքը» մոդուլը
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի արգելակային և ղեկային կառավարման համակարգերի անսարքություններն ու տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող պայմանները, 2) ներկայացնի արտաքին լուսային սարքերի անսարքություններն ու ավտոմեքենայի շահագործումն արգելող պայմանները, 3) ներկայացնի անիվների և դողերի անսարքությունները և ավտոմեքենայի շահագործումն արգելող պայմանները, 4) ներկայացնի շարժիչի անսարքությունները, ավտոմեքենայի այլ անսարքություններն ու շահագործումն արգելող պայմանները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել արգելակային և ղեկային կառավարման համակարգերի անսարքություններն ու տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող պայմանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում արգելակային համակարգի անսարքությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ղեկային կառավարման համակարգի անսարքությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է արգելակային և ղեկային կառավարման համակարգերի անսարքություններն ու տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող պայմաններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - արգելակային համակարգի հնարավոր անսարքությունները, - արգելակային մեխանիզմի կարգավորումները և տեխնիկական սպասարկումները, - ղեկային կառավարման համակարգի հնարավոր անսարքությունները, - ղեկային կառավարման մեխանիզմի կարգավորումները և տեխնիկական սպասարկումները:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, ստուգման և կարգավորման գործիքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել արտաքին լուսային սարքերի անսարքություններն ու ավտոմեքենայի շահագործումն արգելող պայմանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում արտաքին լուսային սարքերի հնարավոր անսարքությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում լապտերների կարգավորումը, արտաքին լուսավորման սարքերի աշխատանքային ռեժիմները, լուսաանդրադարձների աղտոտվածության աստիճանը, առկայծող փարոսիկների տեղակայումը, արտաքին լուսային սարքերի ստանդարտների անհամապատասխանությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական առաջադրանքի միջոցով: Ուսանողից կպահանջվի բացահայտել արտաքին լուսային սարքերի հնարավոր անսարքությունները, ստանդարտների անհամապատասխանությունը, կարգավորել լապտերները, արտաքին լուսավորման սարքերի աշխատանքային ռեժիմները, տեղակայել առկայծող փարոսիկները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոմեքենայի արտաքին լուսային սարքերի անսարքությունները, կարգավորումը և տեխնիկական սպասարկուը, - արտաքին լուսավորման սարքերի աշխատանքային ռեժիմները, - լուսաանդրադարձների աղտոտվածության աստիճանը, - արտաքին լուսային սարքերի ստանդարտները: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե առաջադրանքը կատարվում է անսխալ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, ստուգման և կարգավորման գործիքներ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ՝ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել անիվների և դողերի անսարքությունները և ավտոմեքենայի շահագործումն արգելող պայմանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում դողերի պահպանաշերտերի նախշանկարի մնացորդային բարձրության ստանդարտային չափերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում դողերի հենքերի տեղային վնասվածքները և հիմնականաբարի շերտաբաժանումը, 3) ճիշտ է բացատրում անվահեծի կամ անվասկավառակի ամրացումը, 4) ճիշտ է բացատրում դողերի համապատասխանությունը ավտոմեքենայի տվյալ մոդելին, 5) ճիշտ է բացատրում տարբեր դողերի տեղեկայման հետևանքով առաջացող երևույթները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական առաջադրանքի միջոցով: Ուսանողից կպահանջվի բացահայտել անիվների և դողերի անսարքությունները և դրանց շահագործումն արգելող պայմանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ -դողերի ստանդարտային չափերը, - դողերի պահպանաշերտերի նախշանկարի մնացորդային բարձրության ստանդարտային չափերը, - դողերի հենքերի տեղային վնասվածքները և հիմնականաբարի շերտաբաժանումը, - անվահեծերի կամ անվասկավառակների տեսակները, չափերը և ամրացումները, - դողերի դիսբալանսը, - տարբեր դողերի տեղեկայման հետևանքով առաջացող երևույթները: Արդյունքի ձեռքբերումը համարվում է բավարար, եթե առաջադրանքը կատարվում է ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, ստուգման և կարգավորման գործիքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել շարժիչի անսարքությունները, ավտոմեքենայի այլ անսարքություններն ու շահագործումն արգելող

	պայմանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում արտաձվող գազերում վնասակար նյութերի պարունակությունը կամ դրանց ծխայնությունը, որոնք գերազանցում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշները, 2) ճիշտ է ներկայացնում այն բոլոր հնարավոր դեպքերը, երբ խախտված է սնման համակարգի հերմետիկությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում բանաձ գազերի արտաձման համակարգի անսարքությունները, 4) ճիշտ է ներկայացնում արտաքին աղմուկի թույլատրելի մակարդակը, 5) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլի շահագործումը չթույլատրող անսարքություններն ու պայմանները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողն ընտրելու է շարժիչի և ավտոմոբեկայի և այլ համակարգերի անսարքություններն ու տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող պայմաններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված արտաձվող գազերում վնասակար նյութերի պարունակությունը, - սնման համակարգի անսարքությունները, - բանաձ գազերի արտաձման համակարգի անսարքությունն, - ավտոմոբիլի շահագործումը չթույլատրող անսարքություններ, - արտաքին աղմուկի թույլատրելի մակարդակը, - աղմուկ առաջացնող պատճառների վերացումը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, ստուգման և կարգավորման գործիքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԵՌՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»	

Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-012
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ բեռների դասակարգման, բեռների փաթեթավորմանը և ամրացմանը ներկայացվող պահանջների, բեռնման-բեռնաթափման գործընթացների, օգտագործվող տեխնիկական միջոցների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի «բեռ» հասկացությունը և նրա հետ կատարվող գործույթները, 2) ներկայացնի բեռների դասակարգումը, 3) ներկայացնի բեռների տրանսպորտային բնութագրերը, 4) ներկայացնի բեռների փաթեթավորմանը, ամրացմանը և բեռնմանը ներկայացվող պահանջները, 5) ներկայացնի բեռնման-բեռնաթափման գործընթացը և դրանում օգտագործվող տեխնիկական միջոցները, 6) ներկայացնի տարբեր տեսակի բեռների բեռնման-բեռնաթափման գործընթացի առանձնահատկությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել «բեռ» հասկացությունը և նրա հետ կատարվող գործույթները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում «բեռ» և «բեռի միավոր» հասկացությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բեռին ներկայացվող ընդհանուր պայմանները, 3) ճիշտ է ներկայացնում բեռների հետ կատարվող գործույթները, 4) ճիշտ է ներկայացնում բեռների ընդունման, վերահասցեագրման և հանձնման կանոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է «բեռ» հասկացությանը և նրա հետ կատարվող գործույթներին վերաբերվող ճիշտ

	պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - «բեռ» և «բեռի միավոր» հասկացությունները, - բեռին ներկայացվող ընդհանուր պայմանները, բեռի փոխադրելիությունը, - բեռի հետ կատարվող գործույթները, - բեռների ընդունման, վերահասցեագրման և հանձնման կանոնները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել բեռների դասակարգումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռների դասակարգման նշանակությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում բեռների ապրանքային դասակարգումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում բեռների տրանսպորտային դասակարգումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է բեռների դասակարգմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - բեռների դասակարգման նշանակությունը, դասակարգման հատկանիշները, - բեռների ապրանքային դասակարգումը, - բեռների տրանսպորտային դասակարգումը՝ ընդհանուր բեռների դասակարգումը, դիզովի և թափովի բեռների դասակարգումը, հատավոր բեռների դասակարգումը, վտանգավոր բեռների դասակարգումը, - բեռների համալիր դասակարգումներ,

	- բեռների այլ դասակարգումներ: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքներ իմիջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բեռների տրանսպորտային բնութագրերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռների ֆիզիկական հատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բեռների քիմիական հատկությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում բեռների կենսաքիմիական հատկությունները, 4) ճիշտ է ներկայացնում բեռների վտանգավորության հատկությունները, 5) ճիշտ է ներկայացնում բեռների ծավալազանգվածային հատկությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է բեռների տրանսպորտային բնութագրերին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - բեռների ֆիզիկական հատկությունները (սորունություն, հատիկաչափական կազմը, բնական շեպության անկյուն, բեկունություն, ծակոտկենություն, կաշունություն, խոնավածծություն, թաղազոյացում, խտունակություն, մածուցիկություն, խոնավություն, հղկամաշունակություն, փոշեանջատում), - բեռների քիմիական հատկությունները (կոռոզիականություն, օքսիդացնող հատկություններ, ինքնատաքացում և ինքնաբռնկելիություն), - բեռների կենսաքիմիական հատկությունները (ավտոլիզ, շնչառություն, հասունացում, նեխում, բորբոսնում, ծլում, խմորում), - բեռների վտանգավորության հատկությունները (դյուրավառություն, պայթավտանգավորություն,

	թունավորություն, ինֆեկցիոն վտանգ, ճառագայթաակտիվություն), - ջերմաստիճանի փոփոխության արդյունքում բեռի ռեակցիան բնութագրող հատկությունները (սառնակաչություն, եռակալելիություն, սառնակայունություն, ջերմակայունություն, հրակայունություն), - բեռների ծավալազանգվածային հատկությունները (խտություն, զանգվածային ծավալ, տեսակարար զանգված, տեսակարար ծավալ): Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել բեռների փաթեթավորմանը, ամրացմանը և բեռնմանը ներկայացվող պահանջները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում փոխադրական տարային և բեռների փաթեթավորմանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները, ինչպես նաև դրանց պիտակավորումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում վտանգավոր բեռների բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ փոխադրական տարային և փաթեթավորմանը ներկայացվող առանձնահատուկ պահանջները, 3) ճիշտ է ներկայացնում բեռների այն տեսակները, որոնք կարող են ներկայացվել բեռնման-բեռնաթափման առանց փաթեթավորման, ինչպես նաև պարտադիր փաթեթավորման ենթակա բեռները, 4) ճիշտ է ներկայացնում բեռները բեռնման-բեռնաթափման գործընթացում ամրացնելու սկզբունքները և ձևերը, 5) ճիշտ է ներկայացնում փաթեթավորման նյութերի հիմնական տեսակները և դրանց կիրառումը, 6) ճիշտ է ներկայացնում բեռնարկղերի տեսակները և դրանց նշանակությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է բեռների փաթեթավորմանը, ամրացմանը և բեռնմանը ներկայացվող պահանջներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տարա և փաթեթվածք, տարայի նշանակությունը և դասակարգումը, փաթեթավորման նյութեր, - տրանսպորտային փաթեթ, փաթեթավորման իջացներ, տրանսպորտային փաթեթների ամրացման միջոցներ, տրանսպորտային փաթեթներին ներկայացվող պահանջները, - բեռնարկղներ, բեռնարկղների դասակարգումը, համատարած բեռնարկղներ, հատուկ բեռնարկղներ, մասնագիտացված բեռնարկղներ, - բեռների մակնշումը, - բեռների պահպանվածության ապահովումը, բեռի վրա գործող ուժերը, բեռների տեղադրումը և ամրացումը շարժակազմի թափքի վրա, բեռների կորուստները և դրանց պատճառները, բեռների կապարակնքման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել բեռնման-բեռնաթափման գործընթացը և դրանում օգտագործվող տեխնիկական միջոցները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման գործընթացը, այդ գործընթացի ազդեցությունը վերամբարձ տրանսպորտային մեքենաների պարապուրդի և շահագործական արտադրողականության վրա, 2) ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման տեխնիկական միջոցների դասակարգումը և դրանց աշխատանքի առանձնահատկությունները՝ կախված բեռնվող-բեռնաթափվող նյութերի տեսակից և ձևից, 3) ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման տեխնիկական միջոցների կիրառման արդյունավետությունը տարբեր բեռների բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է ՝ բեռնման- բեռնաթափման տեխնոլոգիական գործընթացի բաղադրիչների,

	բեռնման-բեռնաթափման տեխնիկական միջոցների դասակարգման և ընտրության, դրանց կիրառման արդյունավետության բարձրացմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները՝ -բեռնման-բեռնաթափման գործընթացը և դրա բաղկացուցիչները, -վերամբարձ տրանսպորտային մեքենաների պարապուրդ և շահագործական արտադրողականություն, դրանց վրա ազդող գործոններն ու հաշվարկը, -- բեռնման-բեռնաթափման հարմարանքներ, դրանց տեսակներն ու դասակարգումը, աշխատանքի առանձնահատկությունները՝պայմանավորված բեռնվող-բեռնաթափվող բեռների տեսակից և ձևից, -բեռնման-բեռնաթափման հարմարանքների կիրառման արդյունավետությունը՝ կախված բեռի տեսակից: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում թեստային առաջադրանքի հարցերին:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել տարբեր տեսակի բեռների բեռնման-բեռնաթափման գործընթացի առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր տեսակի բեռների բեռնման-բեռնաթափման գործընթացը և դրա ժամանակ օպերատորի պարտադիր գործողությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ծանրաքաշ և ոչ գաբարիտային բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 3) ճիշտ է ներկայացնում վտանգավոր և պայթյունավտանգ բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 4) ճիշտ է ներկայացնում շուտ փչացող բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 5) ճիշտ է ներկայացնում սորուն և կիտովի բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և

	կանոնները, 6) ճիշտ է ներկայացնում հեղուկ բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 7) ճիշտ է ներկայացնում բեռնարկղերի և հատային բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները, 8) ճիշտ է ներկայացնում շինարարական կառուցվածքների բեռնման-բեռնաթափման և տեղակայման առանձնահատկություններն ու կանոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է՝ տարբեր տեսակի բեռների բեռնման-բեռնաթափման տեխնոլոգիական գործընթացների բաղադրիչների և առանձնահատկությունների, տեխնոլոգիական գործընթացների տեխնիկական կանոններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները՝ -բեռնման-բեռնաթափման գործընթացում օպերատորի պարտադիր գործողությունները, -բեռների տեսակները՝ ծանրաքաշ և ոչ գաբարիտային, վտանգավոր և պայթուցավտանգ, արագ փչացող, սորուն և կիտովի, հեղուկ, բեռնարկղով տեղափոխվող և հատային, շինարարական կառուցվածքներ, -տարբեր տեսակի բեռների բեռնման-բեռնաթափման առանձնահատկությունները և կանոնները: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում թեսթային առաջադրանքի հարցերին:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-013
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ և կարողություններ տրանսպորտային

	միջոցների տեխնիկական շահագործման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 20 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՓԿԿԱ-5-19-002 «Ավտոմոբիլի ընդհանուր կառուցվածքը», ՓԿԿԱ-5-19-011 «Տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող անսարքություններն ու պայմանները» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի տեխնիկական շահագործման դերն ու նշանակությունը, 2) բացատրի տրանսպորտային միջոցների շահագործման պայմանները և կատեգորիաները, 3) ներկայացնի տրանսպորտային միջոցների և կցանքների պահման ձևերը, եղանակները և կազմակերպումը, 4) ներկայացնի տրանսպորտային միջոցների անվադողերի տեխնիկական շահագործման գործընթացները, 5) կատարի տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական վիճակի գնահատում, 6) կատարի տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական վիճակի գնահատում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տեխնիկական շահագործման դերն ու նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային միջոցների արտադրողականության բարձրացումը, կատարվող աշխատանքների ինքնարժեքի նվազեցումը, վառելիքա-էներգետիկական ռեսուրսների տնտեսումը, շրջակա միջավայրի վրա վնասակար ազդեցության փոքրացումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային միջոցի շահագործման հիմնական հատկանիշները. հուսալիությունը, երթևեկության անվտանգությունը, դինամիկությունը և վառելիքային շահավետությունը, 3) ճիշտ է բացատրում տրանսպորտային միջոցների տեխնիկա-շահագործական ցուցանիշները և դրանց բարձրացման հիմնական միջոցառումները:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է տեխնիկական շահագործման դերն ու անհանգստությունը բնութագրող չափանիշները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային նմանրամասերն են՝ - տրանսպորտային միջոցների արտադրողականություն, - ինքնարժեք, - նյութական միջոցների ծախս, - շրջակա միջավայրի ազդեցություն, - տրանսպորտային միջոցի հիմնական շահագործման հատկանիշները, - հուսալիություն, - երթևեկության անվտանգությունը, դինամիկություն, - վառելիքային շահավետություն, - տրանսպորտային միջոցների տեխնիկա-շահագործական ցուցանիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջդրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար նպատակահարմար է օգտագործել պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական նյութեր, մասնագիտական գրականություն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Բացատրել տրանսպորտային միջոցների շահագործման պայմանները և կատեգորիաները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է թվարկում տրանսպորտային միջոցների շահագործման պայմանները, շահագործման պայմանների կատեգորիաները, 2) ճիշտ է բացատրում շահագործման տրանսպորտային պայմանները, 3) ճիշտ է շարադրում շահագործման բնակլիմայական պայմանները,

	4) ճիշտ է բացատրում տրանսպորտային միջոցի տեխնիկական վիճակի փոփոխման վրա շահագործման պայմանների (գործոնների) ազդեցությունը, 5) ճիշտ է բացատրում տրանսպորտային միջոցների մեքենամասերի շփման և մաշի տեսակները, 6) ճիշտ է բացատրում տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական շահագործման առանձնահատկությունները տարբեր բնակլիմայական պայմաններում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է տրանսպորտային միջոցների շահագործման պայմանները և կատեգորիաները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտային միջոցների շահագործման պայմանները, շահագործման պայմանների կատեգորիաները, - տրանսպորտային միջոցների շահագործման ճանապարհային պայմանները. - տեղանքի ռելիեֆը, - ճանապարհի տեխնիկական կատեգորիաները, - ճանապարհի ծածկույթների տեսակները, - շահագործման տրանսպորտային պայմանները, - շահագործման բնակլիմայական պայմանները, - մեքենամասերի շփման և մաշվածության տեսակները, - մեքենամասերի մաշվածքների չափումներ, - տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական շահագործման առանձնահատկությունները տարբեր բնակլիմայական պայմաններում: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կիսմարվի, եթե ուսանողը առաջդրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար նպատակահարմար է օգտագործել պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել տրանսպորտային միջոցների և կցանքների պահման ձևերը, եղանակները և կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է թվարկում տրանսպորտային միջոցների պահպանման եղանակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային միջոցների փակ կայանատեղերում պահպանման գործընթացները, 3) ճիշտ է ներկայացնում կայանատեղերի տեսակները, 4) ճիշտ է բացատրում տրանսպորտային միջոցների բաց հարթակներում պահպանման գործընթացները, 5) ճիշտ է ներկայացնում շրջապատի օդի ցածր ջերմաստիճանների դեպքում շարժիչների գործարկման համար կիրառվող մեթոդները, 6) ճիշտ է ներկայացնում փակ և բաց կայանատեղերում տրանսպորտային միջոցների տեղավորման եղանակները, 7) ճիշտ է բացատրում գազաբալոնային սնման համակարգերով տրանսպորտային միջոցների պահպանման առանձնահատկությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է տրանսպորտային միջոցների և կցանքների պահման ձևերին ու եղանակներին ներկայացվող տեխնիկական պահանջները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտային միջոցների պահպանման եղանակները, - կայանատեղերի տեսակները, - տրանսպորտային միջոցների բաց հարթակներում պահման գործընթացները, - տրանսպորտային միջոցների փակ կայանատեղերում պահման գործընթացները, - օդի ցածր ջերմաստիճանների դեպքում շարժիչների գործարկման համար կիրառվող մեթոդները, - գազաբալոնային սնման համակարգերով տրանսպորտային միջոցների պահման առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջըրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար նպատակահարմար է օգտագործել պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ, մասնագիտական գրականություն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել տրանսպորտային միջոցների անվադողերի տեխնիկական շահագործման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում անվադողերի տեխնիկական վիճակի և երթևեկության անվտանգության կախվածությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում անվադողերի տեխնիկական շահագործման կանոնները, 3) ճիշտ է ներկայացնում դողածածկանների դողախցերի պահման գործընթացները, 4) ճիշտ է ներկայացնում անվադողերի հաշվառման գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է տրանսպորտային միջոցների անվադողերի տեխնիկական շահագործման գործընթացներին ներկայացվող պահանջները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - անվադողերի տեխնիկական վիճակի և երթևեկության անվտանգության կախվածությունը, - անվադողերի տեխնիկական շահագործման կանոնները, - դողածածկանների դողախցերի պահման գործընթացները, - անվադողերի տեխնիկական սպասարկում և նորոգում, - անվադողերի հաշվառման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջդրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար նպատակահարմար է օգտագործել պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական վիճակի գնահատում
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում տրանսպորտային միջոցների երթևեկության անվտանգությունը երաշխավորող համակարգերի, մեխանիզմների տեխնիկական վիճակին ներկայացվող պահանջները, 2) արտաքին զննմամբ և ստուգմամբ որոշում է, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, կազմակերպում տրանսպորտային միջոցի տեխնիկական արատորոշման գործընթացներ (արատորոշման կայանում), 3) ճիշտ է կատարում տրանսպորտային միջոցի տեխնիկական վիճակի գնահատման վերաբերյալ փաստաթղթերի ձևակերպումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական առաջադրանքի միջոցով: Ուսանողից կպահանջվի իրականացնել տրանսպորտային միջոցի տեխնիկական վիճակի գնահատում և ձևակերպել անհրաժեշտ փաստաթղթերը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտային միջոցների երթևեկության անվտանգությունը երաշխավորող համակարգեր, - մեխանիզմների տեխնիկական վիճակին ներկայացվող պահանջները, - արտաքին զննմամբ և ստուգմամբ տրանսպորտային միջոցի տեխնիկական արատորոշման գործընթացներ, - տեխնիկական վիճակի գնահատման վերաբերյալ փաստաթղթերի ձևակերպումները: Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի բավարար, եթե առաջադրանքը կատարվում է ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար նպատակահարմար է օգտագործել պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ, մասնագիտական գրականություն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել տրանսպորտային միջոցների զելումը, փոխադրումը և շահագործական փորձարկումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային միջոցների ընդունումը,

	2) ճիշտ է ներկայացնում նոր ստացված տրանսպորտային միջոցների զեւումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային միջոցների փոխադրումը, 4) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային միջոցների շահագործական փորձարկումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական առաջադրանքի օգնությամբ: Ուսանողից կպահանջվի կատարել տրանսպորտային միջոցի զլման, փոխադրման և շահագործման փորձարկում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտային միջոցների ընդունման գործընթացը, - տրանսպորտային միջոցների զեւումը, - տրանսպորտային միջոցների փոխադրումը, - տրանսպորտային միջոցների շահագործական փորձարկումները: Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի բավարար, եթե առաջադրանքը կատարվի ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Արդյունքի ուսուցման համար նպատակահարմար է օգտագործել պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ, մասնագիտական գրականություն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնականաշխատանք՝ 4 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՈՐԱԿԻ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-014
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ ծառայությունների մատուցման տեսակի, կարգի, ձևի, որակի և այլ ցուցանիշների մասին, ինչպես նաև աշխատակիցների աշխատանքը, աշխատակիցների կողմից մատուցվող ծառայությունների որակը վերահսկելու, կազմակերպությունում կիրառվող տեխնոլոգիական սարքավորումների, հարմարանքների և գործիքների նպատակային շահագործումն ապահովելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 16 ժամ

	գործնական աշխատանք՝ 20 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի ծառայությունների մատուցման՝ սպառողին ընդունելի որակը, 2) ներկայացնի աշխատակիցների կողմից աշխատատեղի մաքրության, տեխնոլոգիական սարքավորումների, հարմարանքների և գործիքների օգտագործման և պահպանման նորմերի կիրառումը, դասավորվածությունը, 3) հսկի աշխատակիցների կողմից հաճախորդների սպասարկման կանոնների պահպանումը, 4) հսկի ծառայությունների մատուցման որակը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ծառայությունների մատուցման՝ սպառողին ընդունելի որակը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ծառայությունների նպատակայնությունը, արդյունքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում որակի հասկացությունը տարաբնույթ ծառայությունների պարագայում, 3) ճիշտ է ներկայացնում մատուցվող ծառայությունների որակի ապահովման եղանակներն ու միջոցները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի միջոցով: Այդ առաջադրանքը կատարելով, ուսանողը պետք է պատասխանի ծառայությունների մատուցման՝ սպառողին ընդունելի որակին ներկայացվող պահանջների վերաբերյալ հարցերին: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ -ապրանքի (աշխատանքի, ծառայության) որակը, -որակի ենթակառուցվածքի համակարգի նշանակությունը, հիմնական ոլորտները, -որակի համակարգին վերաբերող փաստաթղթեր, -որակի վերաբերյալ գրառումները, -որակի ենթակառուցվածք ի համակարգը: Արդյունքը կհամարվի դրական, եթե առաջադրանքը կատարվում է հիմնականում անսխալ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում են ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդաբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, տեսաֆիլմեր, օրենսդրական ակտեր, անհրաժեշտ գործիքներ և հարմարանքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել աշխատակիցների կողմից աշխատատեղի մաքրության, տեխնոլոգիական սարքավորումների, հարմարանքների և գործիքների օգտագործման և պահպանման նորմերի կիրառումը, դասավորվածությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում աշխատատեղի մաքրությանը ներկայացվող պահանջները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների, հարմարանքների և գործիքների, նպատակայնությունը, ծագման պատկանելիությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման ամբողջ ընթացքում կիրառվող նորմերը, դրանց անհրաժեշտությունն ու հետևելու կարգը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի միջոցով: Այդ առաջադրանքը կատարելով, ուսանողը պետք է պատասխանի աշխատակիցների կողմից աշխատատեղի մաքրության, տեխնոլոգիական սարքավորումների, հարմարանքների և գործիքների օգտագործման և պահպանման նորմերի կիրառումն, դասավորվածության մասին հարցերին: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներն են՝ - տեխնոլոգիական սարքավորումների, հարմարանքների, գործիքների նշանակությունը և կիրառման ոլորտները, -տեխնոլոգիական սարքավորումների, հարմարանքների, գործիքների շահագործման անվտանգությանը ներկայացվող պահանջները, -ապրանքի (աշխատանքի, ծառայության) անվտանգություն՝ սպառողի կյանքի, առողջության, գույքի և շրջակա միջավայրի համար ապրանքի (աշխատանքի, ծառայության) անվտանգությունը սովորական պայմաններում՝ դրա օգտագործման, պահման, փոխադրման, օգտագործման ժամանակ, ինչպես նաև աշխատանքի կատարման (ծառայությանմատուցման) գործընթացի անվտանգությունը:

	Արդյունքը կհամարվի դրական, եթե առաջադրանքը կատարվում է հիմնականում անսխալ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում են ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդաբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, տեսաֆիլմեր, օրենսդրական ակտեր, անհրաժեշտ գործիքներ և հարմարանքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել աշխատակիցների կողմից հաճախորդների սպասարկման կուլտուրայի կանոնների պահպանումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդ-աշխատակից փոխհարաբերությունը, 2) ճիշտ է բնութագրում «սպասարկման կուլտուրա» հասկացությունը, 3) ճիշտ է կատարում հսկողության այն քայլերը, որոնք բացահայտում են սպասարկման ծառայության իրական պատկերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է գործնական առաջադրանքի միջոցով: Այդ առաջադրանքը կատարելով, ուսանողը պետք է ներկայացնի իհաճախորդի սպասարկման ծառայության կազմակերպման և իրականացման գործընթացը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներն են՝ - հաճախորդ-աշխատակից փոխհարաբերությունը, - «սպասարկման կուլտուրա» հասկացությունը, հիմնական տարրերը, - ծառայության իրական պատկերը բացահայտող քայլերի հաջորդականությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի դրական, եթե գործնական առաջադրանքը կատարվում է հիմնականում անսխալ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում են ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդաբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, տեսաֆիլմեր, օրենսդրական ակտեր, անհրաժեշտ գործիքներ և հարմարանքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ծառայությունների մատուցման որակ հսկողության համակարգը:
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման ամբողջ ընթացքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում սպասարկման գործընթացի փոխկապակցված օղակները, 3) ճիշտ է նկարագրում իր և հաճախորդի շփման եզրերը, 4) ճիշտ է իրականացնում ծառայությունների մատուցումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկման միջոցով, որի ժամանակ ուսանողը ճիշտ է ներկայացնում ծառայությունների մատուցման որակի ապահովման համակարգի և հսկողության համակարգի գործնական կիրառումը կոնկրետ օրինակով: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասներն են՝ - որակ հասկացության կապը կյանքի որակի հետ, - ծառայությունների մատուցման որակի և անվտանգության ապահովման նշանակությունը, - ծառայությունների մատուցման որակի ապահովման և հսկողության համակարգերի նշանակությունը, հիմնական տարրերը, - որակի կառավարման համակարգերի ՀՄԻՍՈ 9000 ստանդարտների շարքը, - ծառայությունների մատուցման որակի հսկողության համակարգին վերաբերող փաստաթղթեր, - մատուցվող ծառայության որակ ի համապատասխանությունը նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին: Արդյունքի ձեռքբերումը կհամարվի դրական, եթե գործնական առաջադրանքը կատարվում է հիմնականում անսխալ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում են ուսումնական, մասնագիտական և մեթոդաբանական գրականություն, համապատասխան մշակումներ, տեսաֆիլմեր, օրենսդրական ակտեր, անհրաժեշտ գործիքներ և հարմարանքներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6ամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԼՈԳԻՍՏԻԿԱՅԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-015

Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ լոգիստիկայի հիմունքների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի լոգիստիկայի տեսական հիմունքները, 2) ներկայացնի մատակարարման լոգիստիկայի սկզբունքները, 3) ներկայացնի տրանսպորտային լոգիստիկայի սկզբունքները, 4) ներկայացնի պահեստային լոգիստիկայի սկզբունքները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել լոգիստիկայի տեսական հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում լոգիստիկայի առաջացման և զարգացման պատմությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում լոգիստիկայի հիմնական հասկացությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում լոգիստիկայի հիմնական գործառույթային բաժինները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է լոգիստիկայի տեսական հիմունքներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - լոգիստիկայի առաջացման պատմությունը, - լոգիստիկայի հիմնական գործառույթային ոլորտները, - լոգիստիկայի կայացման փուլերը, լոգիստիկայի ժամանակակից միտումները, - լոգիստիկական համակարգ՝ առաքումների շղթա, լոգիստիկական օղակ, լոգիստիկական շղթա, լոգիստիկական ուղի, լոգիստիկական ցանց, լոգիստիկական գործառույթ, լոգիստիկական գործույթ,

	լոգիստիկական գործընթաց, լոգիստիկական ցիկլ, - միջանցիկ նյութական հոսքի կառավարման լոգիստիկական մոտեցում: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերի նպատասխան ի հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել մատակարարման լոգիստիկայի սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մատակարարման նորմավորումը և պլանավորումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում գնումների գործունեության կազմակերպումը. 3) ճիշտ է ներկայացնում նյութական պաշարների կառուցվածքը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է մատակարարման լոգիստիկայի սկզբունքներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - մատակարարման լոգիստիկայի նպատակները և խնդիրները, - գնումների ալգորիթմ, - գնումների գործունեության օպտիմիզացման եղանակները, - մատակարարի ընտրության սկզբունքները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ի հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել տրանսպորտային լոգիստիկայի սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային լոգիստիկայի հիմնական սկզբունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային գործընթացների կազմակերպման լոգիստիկական մոտեցումները, 3) ճիշտ է կառուցում տրանսպորտա-լոգիստիկական շղթաները, 4) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտում լոգիստիկական ծախսերի ձևավորումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է տրանսպորտային լոգիստիկայի սկզբունքներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտային լոգիստիկայի նպատակները և խնդիրները, - լոգիստիկական մոտեցումը փոխադրման գործընթացին, - տրանսպորտա-լոգիստիկական շղթաների կառուցման սկզբունքները, - լոգիստիկական ծախսերի ձևավորումը տրանսպորտում Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել պահեստային լոգիստիկայի սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում պահեստների նշանակությունը, դասակարգումը և կառուցվածքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում պահեստներում ընթացող տեխնոլոգիական գործընթացները,

	3) ճիշտ է ներկայացնում տարային տնտեսության կազմակերպումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողը ընտրելու է պահեստային լոգիստիկայի սկզբունքներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - պահեստների գործառույթները և տեսակները, - պահեստում տեխնոլոգիական գործընթացի կազմակերպումը, պահեստում կատարվող գործույթները, - պահեստների տեղակայումը, տեղակայման վրա ազդող գործոնները, - պահեստների աշխատանքի արդյունավետության ցուցանիշները, - տարային տնտեսության կազմակերպման սկզբունքները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-016
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումների տեխնոլոգիայի, կազմակերպման ու կառավարման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	136 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 84 ժամ գործնական աշխատանք՝ 52 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՓԿԿԱ 5-19-004 «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի փոխադրամիջոցներ», ՓԿԿ 5-19-012 «Բեռնագիտություն», ՓԿԿԱ 5-19-015 «Լոգիստիկայի

	հիմունքներ» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) հաշվարկի բեռնատար շարժակազմի աշխատանքի տեխնիկա-շահագործական ցուցանիշները, 2) կազմակերպի շարժակազմի երթևեկությունը, 3) կազմակերպի բեռների փոխադրումը՝ պահպանելով տեխնոլոգիան, 4) կազմակերպի բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքները, 5) իրականացնի բեռնափոխադրումների օպերատիվ ղեկավարումը և կառավարումը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել բեռնատար շարժակազմի աշխատանքի տեխնիկա-շահագործական ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում շարժակազմի օգտագործման ցուցանիշները, 2) ճիշտ է ներկայացնում շարժակազմի արտադրողականությունը, 3) հաշվարկում է շարժակազմի տեխնիկա-շահագործական ցուցանիշները տարբեր երթուղիների համար:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով ուսանողն ընտրելու է շարժակազմի աշխատանքի տեխնիկա-շահագործական ցուցանիշների վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի այդ ցուցանիշների հաշվարկները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - փոխադրումների ծավալ, բեռնաշրջանառություն, փոխադրումների կառուցվածքը և բնութագիրը, փոխադրումների կրկնականությունը և դրա նվազեցման ուղիները, բեռների փոխադրման անհավասարաչափությունը, բեռների փոխադրման անհավասարաչափության և կրկնականության գործակիցներ, - բեռնահոսքեր, բեռնառաջացնող և բեռնակլանող կետեր, - բեռնահոսքերի սխեմաների, էպյուրների և քարտագիրների կառուցման մեթոդիկա,

	- շարժակազմի աշխատանքի տեխնիկաշահագործական ցուցանիշները, հասկացություն շարժակազմի շահագործման պայմանների վերաբերյալ, բեռնափոխադրումների գործընթացը և բաղկացուցիչ մասերը, - ավտոմոբիլների համակազմը և օգտագործումը, համակազմի տեխնիկական պատրաստականության գործակից՝ հաշվարկի մեթոդիկան և նրա մեծության վրա ազդող գործոնները, - շարժակազմը գիծ բացթողնելու գործակից, - շարժակազմի բեռնունակությունը և նրա օգտագործումը, բեռնունակության ստատիկական և դինամիկական օգտագործման գործակիցներ, - շարժակազմի վազքը և նրա օգտագործումը, վազքի օգտագործման գործակից, - շարժակազմի աշխատանքի ժամանակի օգտագործման ցուցանիշները, կարգադրային ժամանակը, աշխատաժամանակը գծում, երթուղում գտնվելու ժամանակը, երթի ժամանակը, բեռնման-բեռնաթափման ժամանակը, շարժակազմի երթևեկության արագությունները, - պտույտի ժամանակը և նրա բաղադրիչ տարրերը, պտույտների քանակի հաշվարկ, - շարժակազմի արտադրողականությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի հիմնականում ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել շարժակազմի երթևեկության կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում երթուղիների տեսակները, 2) կատարում է բեռնահոսքերի հաշվարկ, 3) նախագծում է բեռների փոխադրման օպտիմալ ուղի:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու

	միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է շարժակազմի երթևեկության կազմակերպմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան երթուղիների կառուցում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - հասկացություն շարժակազմի երթևեկության ուղիների վերաբերյալ, երթուղիների տեսակները, դրանց դասակարգումը, - տարբեր երթուղիներում շարժակազմի արտադրողականության հաշվարկը և պահանջվող քանակության որոշումը, - փոխովի կցանքներով և կիսակցանքներով ավտոգնացքների աշխատանքի կազմակերպումը, - շարժակազմի աշխատանքի կազմակերպումը ժամային գրաֆիկով, փոխադրումներ, որոնց դեպքում նպատակահարմար է կիրառել բեռների առաքման ժամային գրաֆիկը, - տարբեր երթուղիներում շարժակազմի երթևեկության գրաֆիկների կառուցման մեթոդիկան, - շարժակազմի երթևեկության երթուղու ընտրությունը, բեռների փոխադրման երթուղայնացումը և դրա նշանակությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բեռների փոխադրման կազմակերպումը և տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռների փոխադրման կազմակերպման սկզբունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում փոխադրման սակագները և հաշվարկների կարգը, 3) կազմում է բեռների փոխադրման պայմանագիր,

	4) կազմակերպում է վարորդների աշխատանքը, 5) ճիշտ է ներկայացնում բեռների առաքման տեխնոլոգիական սխեմաներն ըստ բեռների տեսակների:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է բեռների փոխադրման կազմակերպմանը և տեխնոլոգիային վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - բեռնափոխադրումների կազմակերպումը և նրա ազդեցությունը փոխադրման գործընթացի որակի վրա, - ՀՀ օրենսդրությունը բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումների վերաբերյալ, - հասկացություն ավտոմոբիլային տրանսպորտով բեռնափոխադրումների պայմանագրի մասին, պայմանագրերի տեսակները, բովանդակությունը և նշանակությունը, - վարորդների աշխատանքի կազմակերպումը, աշխատաժամանակի հաշվառման տեսակները, վարորդների աշխատանքի ժամկետագրեր, - բեռների բեռնարկղային և փաթեթային փոխադրումների առանձնահատկությունները, - բեռների հիմնական տեսակների փոխադրման տեխնոլոգիան, - բեռների փոխադրումները հատուկ պայմաններով, վտանգավոր բեռների փոխադրման ոլորտում գործող միջազգային և ՀՀ օրենսդրությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների կազմակերպումը

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքներին ներկայացվող պահանջները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բեռնման-բեռնաթափման կետերին ներկայացվող պահանջները, 3) հաշվարկում է բեռնման-բեռնաթափման կետերի թողունակությունը, 4) ներկայացնում է բեռնման-բեռնաթափման մեքենաների կառուցվածքը, արտադրողականությունը, 5) ներկայացնում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքներ կատարելիս:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - բեռնման-բեռնաթափման կետ, բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների ճակատ, կետերում շարժակազմի դասավորության սխեմաներ, կետի թողունակության ունակություն, կետի աշխատանքի դիթմ, շարժակազմի երթևեկության միջակայք, - բեռնակետի դիթմիկ աշխատանքի պայմանը, շարժակազմի և բեռնման-բեռնաթափման մեքենաների համատեղ աշխատանքի կազմակերպումը, - ընդհանուր տեղեկություններ բեռնման-բեռնաթափման մեքենաների և մեխանիզմների վերաբերյալ, դրանց դասակարգումը, հիմնական պարամետրերը և ցուցանիշները, - բեռնընթանիչ սարքեր, դասակարգումը, ներկայացվող պահանջները, - պարզ բեռնման-բեռնաթափման մեխանիզմներ, - համատարած բեռնման-բեռնաթափման մեքենաներ, նշանակությունը, դասակարգումը, հիմնական տեխնիկաշահագործական ցուցանիշները, կիրառման ոլորտները, - անվտանգության տեխնիկայի պահանջները բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքներ կատարելիս: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի

	ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել բեռնափոխադրումների օպերատիվ ղեկավարումը և կառավարումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռների փոխադրման օպերատիվ պլանավորման սկզբունքները, 2) կազմակերպում է շարժակազմի բացթողումը գիծ և նրա ընդունումը աշխատանքն ավարտելիս, 3) իրականացնում է փոխադրումների օպերատիվ կարգավարական ղեկավարում, 4) վարում է շարժակազմի աշխատանքի օպերատիվ հաշվառում և վերլուծում աշխատանքը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է բեռնափոխադրումների օպերատիվ ղեկավարմանը և կառավարմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան գործնական աշխատանքներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - բեռնափոխադրումների օպերատիվ կառավարման սկզբունքները, բեռների փոխադրման պատվերների ընդունման կարգը, փոխադրումների օպերատիվ հերթափոխային-օրեկան պլանի կազմում, վարորդներին հերթափոխային առաջադրանքների հանձնարարման կարգը, ուղեթերթիկների տեսակները և դրանց հատկացման կարգը - փոխադրումների կարգավարական ղեկավարումը, գծային կարգավարական աշխատակազմը և նրա աշխատանքի բովանդակությունը, օպերատիվ կառավարման նպատակները և խնդիրները մրցակցության պայմաններում, բեռնման-բեռնաթափման կետերում ավտոմոբիլների գերնորմատիվային պարապուղիների վերացման միջոցառումները, կապի նշանակությունը կարգավարային ղեկավարման համար, - կարգավարական վերլուծության նպատակները և կիրառումը, հաշվետվությունների կազմումը:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 16 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՈՒՂԵՎՈՐԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-017
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ուղևորատար ավտոմոբիլային փոխադրումների տեխնոլոգիայի, կազմակերպման ու կառավարման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	136 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 94 ժամ գործնական աշխատանք՝ 42 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՓԿԿԱ-5-19-004 «Ավտոմոբիլային տրանսպորտի միջոցներ», ՓԿԿԱ-5-19-007 «Ճանապարհային երթևեկության կազմակերպում և անվտանգություն», ՓԿԿԱ-5-19-014 «Սպասարկման որակի հսկողություն» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի ուղևորատար ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմը, 2) կազմակերպի ավտոբուսային ոչ կանոնավոր և կանոնավոր փոխադրումները, 3) կազմակերպի տաքսիների աշխատանքը, 4) իրականացնի ուղևորափոխադրումների կարգավարական կառավարումը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ուղևորատար ավտոմոբիլային տրանսպորտի շարժակազմը

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ուղևորատար շարժակազմի դասակարգումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում մարդատար-տաքսիի ավտոմոբիլի հանդերձանքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ավտոբուսների հանդերձանքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում ավտոբուսներին ներկայացվող պահանջներն՝ ըստ նրանց նշանակության, 5) ճիշտ է ներկայացնում քաղաքային երթուղիներով շարժակազմի շահագործման պայմանները, 6) ճիշտ է ներկայացնում քաղաքից դուրս երթուղիներում շարժակազմի շահագործման պայմանները
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ուղևորատար ավտոմոբիլային տրանսպորտի վերաբերյալ ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - շարժակազմի դասակարգումը, - ավտոմոբիլ-տաքսիի հանդերձանքը, - ավտոբուսների հանդերձանքը, - քաղաքային փոխադրումներ կատարող ավտոբուսներին ներկայացվող պահանջները, - մերձքաղաքային փոխադրումներ կատարող ավտոբուսներին ներկայացվող պահանջները, - միջքաղաքային փոխադրումներ կատարող ավտոբուսներին ներկայացվող պահանջները, - ավտոբուսի ռացիոնալ տարողության ընտրության վրա ազդող գործոնները, - շարժակազմի ընտրությունը քաղաքային և մերձքաղաքային փոխադրումների համար, - շարժակազմի ընտրությունը միջքաղաքային և զբոսաշրջիկային փոխադրումների համար, - շարժակազմի շահագործման պայմանները քաղաքային երթուղիներում, - շարժակազմի շահագործման պայմանները գյուղական բնակավայրերում: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 24 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ավտոբուսների աշխատանքի կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ուղևորահոսքերը և դրանց ուսումնասիրման մեթոդները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոբուսային երթուղիները և սարքավորանքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ավտոբուսների շահագործական ցուցանիշները, 4) ճիշտ է ներկայացնում երթուղում ավտոբուսների երթևեկության արագությունների նորմավորումը, 5) ճիշտ է ներկայացնում վարորդների աշխատանքի կազմակերպումը, 6) ճիշտ է ներկայացնում ավտոբուսների երթևեկության չվացուցակները և դրանց կազման մեթոդները, 7) ճիշտ է ներկայացնում ավտոբուսների աշխատանքը քաղաքից դուրս երթուղիներում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոբուսների աշխատանքի կազմակերպմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ուղևորահոսքերը և դրանց ուսումնասիրման մեթոդները, բնակչության տրանսպորտային շարժունակությունը, ուղևորահոսքերի ուսումնասիրման նախապատարաստումը, կազմակերպումը և ստացված նյութերի մշակումը, ավտոբուսների պահանջվող քանակի, երթուղում երթևեկելու միջակայքի և հաճախության հաշվարկը, - երթուղային ցանցը և ավտոբուսային երթուղիների սարքավորանքը, ավտոբուսային երթուղիների դասակարգումը, ավտոբուսային երթուղիների կազմակերպումը, ավտոբուսային երթուղիների տեխնիկական անձնագիրը, կանգառների դասակարգումը, տեղակայումը և սարքավորումը, - ավտոբուսների աշխատանքի շահագործական ցուցանիշները:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 32 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել տաքսիների աշխատանք կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տաքսիների ծառայության կառուցվածքը՝ կախված ուղևորահոսքերից, 2) ճիշտ է ներկայացնում տաքսիների աշխատանքի շահագործական ցուցանիշները, 3) ճիշտ է ներկայացնում երթուղային տաքսիներով ուղևորների փոխադրումների կազմակերպումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է տաքսիների աշխատանքին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տաքսիների ծառայության կառուցվածքը, տաքսիներով փոխադրվող ուղևորահոսքերի առանձնահատկությունները, - տաքսիների աշխատանքի քանակական և որակական ցուցանիշները, - երթուղային տաքսիներով ուղևորների փոխադրումների կազմակերպումը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ուղևորափոխադրումների կարգավարական կառավարումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ուղևորափոխադրումների կարգավարման կառուցվածքը, կարգավարի իրավունքները և պարտականությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոբուսներով փոխադրումների կարգավարական կառավարումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում տաքսիներով փոխադրումների կարգավարական կառավարումը, 4) ճիշտ է կազմակերպում ուղևորատար ավտոմոբիլային տրանսպորտի աշխատանքի հսկողությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ուղևորափոխադրումների կարգավարական կառավարմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոմոբիլային ուղևորափոխադրումների ոլորտում գործող ՀՀ օրենսդրությունը, - ուղևորների փոխադրման նորմատիվ-իրավական փաստաթղթերը, - ուղևորափոխադրումների լիցենզավորման կարգը, - երթուղիներում ավտոբուսների երթևեկության արագությունների նորմավորումը, - վարորդների աշխատանքի կազմակերպումը, - ավտոբուսների երթևեկության չվացուցակները և դրանց կազման մեթոդները, - քաղաքներից դուրս ավտոբուսների երթևեկության կազմակերպման առանձանատկությունները, - ավտոբուսներով և տաքսիներով փոխադրումների կարգավարական կառավարումը, - ավտոմոբիլային ուղևորափոխադրումների սակագների ձևավորման առանձնահատկությունները, - ուղևորատար ավտոմոբիլային տրանսպորտի աշխատանքի հսկողության կազմակերպումը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխան իրնդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 32 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-018
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ միջպետական ուղևորափոխադրումների և բեռնափոխադրումների կազմակերպման և իրականացման գործընթացի հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 32 ժամ գործնական աշխատանք՝ 22 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ՓԿԿԱ 5-19-001 «Միասնական տրանսպորտային համակարգեր» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի միջազգային փոխադրումների իրավական կարգավորումը, 2) ներկայացնի միջազգային փոխադրումների գործընթացը, 3) ներկայացնի մաքսային օրենսդրությունով միջազգային փոխադրումների կարգավորումը , 4) ներկայացնի բեռների առաքման միջազգային պայմանները, 5) ներկայացնի միջազգային փոխադրումների ժամանակակից տեխնոլոգիաները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել միջազգային փոխադրումների իրավական կարգավորումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում միջազգային տրանսպորտային համակարգը և միջազգային տրանսպորտային միջանցքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում միջազգային համաձայնագրերի համակարգերը,

	3) ճիշտ է ներկայացնում միջազգային փոխադրումների համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է միջազգային փոխադրումների իրավական կարգավորմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կարողանա ընտրել օպտիմալ երթուղի, օգտագործելով քարտեզը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - միջազգային փոխադրումների վիճակը և շաուկայի զարգացումը, միջազգային տրանսպարտային համակարգը, միջազգային տրանսպարտային միջանցքները, աշխարհագրական պայմանների գործոնը՝ օպտիմալ երթուղի ընտրելիս, - միջազգային փոխադրումների իրավական կարգավորումը, միջազգային համաձայնագրերի համակարգը, - տրանսպարտային գործույթները միջազգային փոխադրումներ կատարելիս, միջազգային փոխադրումների համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել միջազգային փոխադրումների գործընթացը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռների փոխադրման հիմնական փուլերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում հիմնական մասնակիցներին, նրանց դերը և պատասխանատվությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում բեռի մոնիթորինգը առաքման ընթացքում, 4) ճիշտ է ներկայացնում միջազգային ավտոմոբիլային ուղևորափոխադրումների առանձնահատկությունները 5) ճիշտ է ներկայացնում Եվրասիական տնտեսական միությունում կաբոտաժային փոխադրումների կազմակերպման

	առանձնահատկությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է միջազգային փոխադրումների իրավական կարգավորմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կարողանա ընտրել բեռի փոխադրման առավել նպատակահարմար եղանակը, ինչպես նաև լրացնել բեռն ուղեկցող փաստաթղթերը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - բեռների միջազգային փոխադրումների հիմնական և ընդհանուր փուլերը, - հիմնական մասնակիցները, նրանց դերը և պատասխանատվությունը բեռների փոխադրման ընթացքում, - միջազգային բեռնափոխադրումների յուրաքանչյուր փուլի համար անհրաժեշտ և ուղեկցող փաստաթղթերը, - բեռի մոնիթորինգն առաքման ընթացքում, - միջազգային ավտոմոբիլային ուղևորափոխադրումների առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին կպատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կկատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել մաքսային օրենսդրությունով միջազգային փոխադրումների կարգավորումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մաքսային օրենսդրության նշանակությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում մաքսային ռեժիմները, մաքսային հսկողությունը և ներքին մաքսային տարանցումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում մաքսային տուրքերը, վճարները և հարկերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է մաքսային օրենսդրությունով միջազգային

	փոխադրումների կարգավորմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան մաքսային փաստաթղթերի ձևակերպում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ՀՀ մաքսային օրենսդրությունով միջազգային փոխադրումների կարգավորումը, - մաքսային ռեժիմներ, մաքսային հսկողությունը և ներքին մաքսային տարանցումը, - ՀՀ, ՌԴ և Վրաստանի մաքսային տուրքերը, վճարները և հարկերը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխան իրենդիանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել բեռների առաքման միջազգային պայմանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում Ինկոտերմսի հիմնական հասկացությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում Ինկոտերմսի բազային պայմանները, 3) ճիշտ է ներկայացնում առաքման պայմանագրերի պայմանները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է բեռների առաքման միջազգային պայմաններին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան գործարար առաջարկի կազմում՝ հաշվի առնելով բազիսային պայմանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - Ինկոտերմսի պատմությունը և հիմնական հասկացությունները, - Ինկոտերմսի բազիսային պայմանները, - առաքման միջազգային պայմանագրերի պայմանները:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել միջազգային փոխադրումների ժամանակակից տեխնոլոգիաները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում միջազգային լոգիստիկական տրանսպորտային համակարգի գործողության սկզբունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում փոխադրումների տերմինալային համակարգը, 3) ճիշտ է ներկայացնում միջազգային փոխադրումների կառավարման համակարգերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է միջազգային փոխադրումների ժամանակակից տեխնոլոգիաներին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - միջազգային լոգիստիկական տրանսպորտային համակարգի գործողության սկզբունքները, - միջազգային փոխադրումներ իրականացնող ավտոտրանսպորտային միջոցներին ներկայացվող պահանջները, - տերմինալների համակարգը միջազգային փոխադրումներում, - միջազգային փոխադրումների կառավարման համակարգեր: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՎՏՈՄԱՏԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-019
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ ավտոմատացված կառավարման համակարգերի կիրառմամբ ավտոմոբիլային տրանսպորտով փոխադրումների գործընթացն իրականացնելու մասին:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 30 ժամ գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՓԿԿԱ-5-19-016 «Բեռնատար ավտոմոբիլային փոխադրումներ», ՓԿԿԱ-5-19-17 «Ուղևորատար ավտոմոբիլային փոխադրումներ» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի ավտոտրանսպորտի կառավարման ավտոմատացված համակարգը. 2) ներկայացնի փոխադրման գործընթացի պլանավորման և կառավարման ավտոմատացումը, 3) ներկայացնի ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգերը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ավտոտրանսպորտի կառավարման ավտոմատացված համակարգը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմոբիլային տրանսպորտում ավտոմատացված կառավարման համակարգերի մշակման նպատակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոտրանսպորտային ձեռնարկությունը՝ որպես ավտոմատացված կառավարման համակարգի օբյեկտ, 3) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմատացված կառավարման համակարգի օբյեկտները և ենթահամակարգերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու

	միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ավտոտրանսպորտի կառավարման ավտոմատացված համակարգին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ավտոմոբիլային տրանսպորտում ավտոմատացված կառավարման համակարգերի մշակման նպատակները, խնդիրների լուծման համակարգային մետոցումները, - ավտոմոբիլային տրանսպորտում ավտոմատացված կառավարման համակարգի տեսական հիմքերը, - Ավտոտրանսպորտային ձեռնարկություններում ավտոմատացված կառավարման համակարգի ենթահամակարգերը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել փոխադրման գործընթացի պլանավորման և կառավարման ավտոմատացումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկակայցնում ուղևորափոխադրումների կառավարման ավտոմատացված համակարգը, 2) ճիշտ է ներկակայցնում բեռնափոխադրումների կառավարման ավտոմատացված համակարգը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է փոխադրման գործընթացի պլանավորման և կառավարման ավտոմատացմանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ուղևորափոխադրումների կառավարման ավտոմատացված համակարգը, ընդհանուր բնութագիրը և

	գործառույթները, հիմնական խնդիրները, օպտիմիզացման չափորոշիչները, տեղեկատվական, ծրագրային և տեխնիկական ապահովումը, - բեռնափոխադրումների կառավարման ավտոմատացված համակարգը, հիմնական նպատակները, գործառույթները, օգտագործվող տեխնիկական միջոցները, տրանսպորտային խնդրի ձևակերպումը և լուծման ալգորիթմը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կարգավարական ավտոմատացված համակարգը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ավտոմատացված աշխատատեղերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում տեղեկատվական համակարգերը ավտոձեռնարկությունում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգին վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի համապատասխան հաշվարկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - կարգավարական ավտոմատացված համակարգի կազմը և խնդիրները, - ուղևորատար, մասնագիտացված և բեռնատար տրանսպորտի կառավարման մակարդակները, - աշխատատեղերի ավտոմատացման նպատակները, խնդիրները և լուծման եղանակները, - ավտոփոխադրումների տեղեկատվական ապահովումը:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ բճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՌԻՍԿԵՐԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՓԿԿԱ-5-19-020
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ գիտելիքներ տրանսպորտում ապահովագրության գործունեության տեսակների առանձնահատկությունների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 48 ժամ գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի ՀՀ-ում տրանսպորտում ապահովագրության ոլորտը կարգավորող նորմատիվ-իրավական փաստաթղթերը, 2) ներկայացնի տրանսպորտում ապահովագրության գործունեությունը, 3) ներկայացնի փոխադրողի պատասխանատվությունը տրանսպորտում ապահովագրական դեպքերի համար:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ՀՀ-ում տրանսպորտում ապահովագրության ոլորտը կարգավորող նորմատիվ-իրավական փաստաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ տրանսպորտում գործող ապահովագրության օրենսդրությունը,

	2) ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ տրանսպորտում գործող ապահովագրության փաստաթղթերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանք կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է ՀՀ տրանսպորտում գործող ապահովագրության օրենսդրությանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - ՀՀ տրանսպորտում գործող ապահովագրության օրենսդրությունը, - ՀՀ տրանսպորտում գործող ապահովագրության փաստաթղթերը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքներ իմիջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, նորմատիվ-իրավական ակտեր, պլակատներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել տրանսպորտում ապահովագրության գործունեությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ապահովագրության տեսակները տրանսպորտում, 2) ճիշտ է ներկայացնում ապահովագրության դիսկերը տրանսպորտում, 3) ճիշտ է ներկայացնում ապահովագրության դիսկերի կառավարումը տրանսպորտում, 4) ճիշտ է ներկայացնում ապահովագրության պայմանագրերը տրանսպորտում, 5) ճիշտ է ներկայացնում փոխադրողի պատասխանատվության ապահովագրությունը, 6) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտային քաղաքացիական պատասխանատվության ապահովագրությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է տրանսպորտում ապահովագրության գործունեությանը վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է

	կատարի ռիսկերի առաջացման իրավիճակների ընտրություն և կազմի փոխադրողի պատասխանատվության ապահովագրման պայմանագիր: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - տրանսպորտում ապահովագրության գործունեության տեսակները, անձնական ապահովագրություն, գույքային ապահովագրություն, ԱՊՊԱ, ԿԱՍԿՈ և ԿԱՐԳՈ ապահովագրություն, - տրանսպորտում ապահովագրության գործունեության առանձնահատկությունը, տրանսպորտային ռիսկերը և դրանց բնութագրերը, - ապահովագրական ռիսկ՝ էությունը և դասակարգումը, ռիսկերի փոխհատուցման պայմանները, - ռիսկերի կառավարումը, ռիսկի առաջացման պատճառների որոշման մեթոդները, ռիսկի մեծության գնահատումը, ռիսկերի նվազեցման ձևերը, ռիսկի կառավարման տնտեսական արդյունավետության գնահատումը, - տրանսպորտում ապահովագրության պայմանագրերը, հատուցվող և չհատուցվող պայմանագրեր, ապահովագրական պատահարների տեսակները, - փոխադրողի պատասխանատվության ապահովագրությունը ուղևորների, ուղեբեռի և բեռի հանդեպ, - փոխադրողի քաղաքացիական պատասխանատվության ապահովագրությունը, տեսակները, պայմանները, պայմանագիրը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել փոխադրողի պատասխանատվությունը տրանսպորտում ապահովագրական դեպքերի համար
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում պատասխանատվությունը ուղևորի կյանքին և առողջությանը վնաս պատճառելու համար,

	2) ճիշտ է ներկայացնում փոխադրողի պատասխանատվությունը բեռի և ուղեբեռի համար, 3) ճիշտ է ներկայացնում ապահովագրական դեպքերի հետաքննության գործընթացը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքի և գործնական աշխատանքներ կատարելու միջոցով: Թեստային առաջադրանք կատարելով, ուսանողն ընտրելու է փոխադրողի պատասխանատվությանը ապահովագրական դեպքերի համար վերաբերվող ճիշտ պատասխանները, իսկ գործնական առաջադրանքի շրջանակներում պետք է կատարի ապահովագրական դեպքերի վերլուծություն: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասերն են՝ - պատասխանատվությունը ուղևորի կյանքին և առողջությանը վնաս պատճառելու համար, պատասխանատվության առաջացման հիմքերը, ապահովագրական դեպքեր, վնասի աստիճանի որոշման չափորոշիչներ, ապահովագրական հատուցման կարգը, - փոխադրողի պատասխանատվությունը բեռի և ուղեբեռի համար, պատասխանատվության տեսակները, պատասխանատվության առաջացման հիմքերը, բեռի կամ ուղեբեռի վնասվածության վերաբերյալ փաստաթղթեր, պատասխանատվությունից ազատման հիմքերը, ապահովագրական հատուցման կարգը, - ապահովագրական դեպքերի հետաքննության գործընթացը, տեղեկատվության հավաքման մեթոդները, ապահովագրական դեպքի ակտի բովանդակությունը և կազման կարգը, վնասի որոշումը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրված թեստի հարցերին պատասխանի ընդհանուր առմամբ ճիշտ և ճիշտ կատարի գործնական աշխատանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում օգտագործվում է ուսումնական գրականություն, պլակատներ, սխեմաներ, մեթոդական ցուցումներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ

